

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۴ مهر ماه ۱۴۰۴

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)
۰۲۱-۶۴۶۳

تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز
برای مشاهده فیلم‌ها در سایت کانون، کد روبه‌رو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی	محمد بحیرایی، محمد پردل نظامی، احمد حسن زاده فرد، نیکو دکامین، امیر زرادنوز، علی قهرمان زاده، فرشید کریمی، امیر محمودیان، ابراهیم نجفی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتری، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، رضا رنجبری، سید علیرضا علویان، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، محمد مشهدبان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	راضیه ابراهیم‌نژاد، امیرمهدی افشار، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، جواد جلیلیان، الهام رضایی، فاطمه صفری، ارغوان عبدالملکی، سید آرش مرتضایی‌فر، فرهاد منوچهری، فروغ نجمی تیموریان
روانشناسی	هانا احمدزاده، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، محمدعرفان فرهادی
عربی، زبان قرآن	درویشعلی ابراهیمی، محمود بادبرین، مجید پیگلری، ابوطالب درانی، حسین رضایی، آرمین ساعدیناه، محمدرضا سوری، امیرحسین شکوری، کامران عبداللہی، حمیدرضا قلندامینی، مصطفی قدیمی‌فرد، مرتضی کاظم‌شیرودی، محمدعلی کاظمی نصرآبادی، افشین گرمیان‌فرد، سید محمدعلی مرتضوی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌نقا، موسی سپاهی، امیرمحمد قلعه‌گاهی، محمد کریمی‌نیا، علی معزی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان، محمدحسین متولی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملازمضائی، عباس ملکی	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	رضا رنجبری، سپیده فتح‌اللہی	فریبا رنوقی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی‌فر	سید آرش مرتضائی‌فر	مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور
روانشناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری، سینا غلامی	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی، زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	امیرمحمد قلعه‌گاهی، ایمان کلاته‌عربی	سوگند پیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح‌اللہی، سینا غلامی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروفچین و صفحه‌آرا	مehشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۱)

۱- گزینه «۱»

(اعداد صحیح زائده غرض)

$$\frac{x-2}{2} \rightarrow 3 \times 4 + 2b - 4 = 0 \Rightarrow 2b = 4 - 12 \Rightarrow b = \frac{-8}{2} = -4$$

$$\Rightarrow \text{معادله: } 3x^2 - 4x - 4 = 0$$

$$\Delta = 16 - 4(3)(-4) = 16 + 48 = 64$$

$$\begin{cases} x_1 = \frac{4 + \sqrt{64}}{6} = 2 \\ x_2 = \frac{4 - \sqrt{64}}{6} = \frac{4}{6} = \frac{2}{3} \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ و ۳۲)

۲- گزینه «۴»

(اعداد صحیح زائده غرض)

$$\frac{x+3}{x^2-4} = \frac{2}{3} \Rightarrow 3x^2 - 8 = 2x + 9 \Rightarrow 3x^2 - 2x - 17 = 0$$

$$\Delta = 9 - 4(3)(-17) = 9 + 136 = 145$$

$$\begin{cases} x_1 = \frac{2 + \sqrt{145}}{6} > 0 \text{ قی} \\ x_2 = \frac{2 - \sqrt{145}}{6} < 0 \text{ قی} \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ و ۳۸)

۳- گزینه «۳»

(معمول بهرایی)

$$(2, 5) = (2, 2a+1) \Rightarrow 2a+1=5 \Rightarrow a=2$$

$$(2, 7b-1) = (2, 6) \Rightarrow 7b-1=6 \Rightarrow 7b=7 \Rightarrow b=1$$

$$\Rightarrow a+b=2+1=3$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۴۰ و ۴۹)

۴- گزینه «۲»

(معمول بهرایی)

$$\begin{cases} f(1)=1 \Rightarrow a+b=1 \\ f(2)=5 \Rightarrow 2a+b=5 \end{cases} \Rightarrow 2a=4 \Rightarrow a=2$$

$$a+b=1 \xrightarrow{a=2} b=-1$$

$$\Rightarrow y = 2x^2 - x - 2 \text{ سهمی}$$

$$x_s = \frac{-(-1)}{2 \times 2} = \frac{1}{4}$$

$$y_s = 2\left(\frac{1}{4}\right)^2 - \frac{1}{4} - 2 = \frac{1}{8} - \frac{1}{4} - 2 = -\frac{17}{8}$$

$$\Rightarrow S = \left(\frac{1}{4}, -\frac{17}{8}\right)$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۷ و ۷۰)

۵- گزینه «۱»

(تیکو دکلمین)

رتبه کنکور ← کیفی ترتیبی

تعداد بیماران مراجعه‌کننده به اورژانس ← کمی نسبی

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۰ و ۸۴)

۶- گزینه «۲»

(تیکو دکلمین)

چون واریانس داده‌های برابر، مساوی صفر است و بالعکس، پس:

$$3a+1=5b-2=2c-2=7$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a=2 \\ b=2 \\ c=5 \end{cases}$$

داده‌های جدید: ۲، ۴، ۵، ۳، ۶

$$\bar{x} = \frac{2+4+5+3+6}{5} = \frac{20}{5} = 4$$

$$\sigma^2 = \frac{(-2)^2 + 0^2 + 1^2 + (-2)^2 + 1^2}{5} = \frac{10}{5} = 2$$

$$\Rightarrow \sigma = \sqrt{2}$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۹ و ۹۱)

۷- گزینه «۳»

(علی قورمان زاده)

چون شرکت هر کالا را k تومان می‌فروشد $R(x) = kx$ و چون با فروش

۲۵ کالا سربسر می‌شود، پس:

نقطه سربسر $x=25$ است.

$$C(x) = \frac{k}{5}x + 2500$$

$$\frac{x=25}{\rightarrow 25k = \frac{k}{5}(25) + 2500}$$

$$\frac{x=25}{\rightarrow 5 \cdot k = 25k + 5000 \Rightarrow 25k = 5000}$$

$$\Rightarrow k = 200$$

$$\begin{cases} R(x) = 200x \\ C(x) = 100x + 2500 \end{cases} \Rightarrow P(x) = R(x) - C(x)$$

$$\Rightarrow P(x) = 200x - (100x + 2500)$$

$$\Rightarrow P(x) = 200x - 100x - 2500$$

$$\Rightarrow P(x) = 100x - 2500 \xrightarrow{x=30} 3000 - 2500 = 500$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ و ۶۲)

۸- گزینه ۳»

(ابراهیم نبی)

می‌دانیم اگر میانگین را از تک‌تک داده‌ها کم کرده و اعداد حاصل را با هم جمع کنیم، حاصل برابر صفر خواهد بود. (مجموع اختلاف داده‌ها از میانگین همواره برابر صفر است.)

$$a + (-1) + (-1) + \dots + 1 + b = 0 \Rightarrow a + b = 1 \quad (1)$$

میانگین - کوچکترین داده: a

میانگین - بزرگترین داده: b

دامنه تغییرات = کوچکترین داده - بزرگترین داده

$$b - a = 2 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{1,2} \begin{cases} a = -1 \\ b = 2 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \sigma^2 = \frac{(-1)^2 + (-1)^2 + (-1)^2 + \dots + 1^2 + 2^2}{7}$$

$$\Rightarrow \sigma = \sqrt{\frac{8}{7}} \approx \sqrt{1.142} \approx 1.07$$

$$\Rightarrow \text{انحراف معیار} = \frac{\sigma}{\bar{x}} = \frac{1.07}{17} \approx 0.062$$

(ریاضی و آمار (۱)، گار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۵ تا ۹۱)

۹- گزینه ۲»

(کتاب آبی پیغام‌های)

با ضرب تعداد کل داده‌ها در فراوانی نسبی هر داده، فراوانی آن داده به دست می‌آید. پس فراوانی داده ۱۰ برابر با $\frac{40}{100} \times 30 = 12$ ، فراوانی داده ۲۰ برابر با $\frac{30}{100} \times 30 = 9$ ، فراوانی داده ۳۰ برابر با $\frac{20}{100} \times 30 = 6$ و فراوانی داده ۴۰ برابر با $\frac{10}{100} \times 30 = 3$ است.

داده‌ها را به ترتیب می‌نویسیم و چارک‌ها را مشخص می‌کنیم.

$$\overbrace{10, 10, \dots, 10}^{12}, \overbrace{20, 20, \dots, 20}^9, \overbrace{30, 30, \dots, 30}^6, 40, 40, 40, 40$$

$$\xrightarrow{\text{زوج است}} \text{میانگین} = \frac{x_{15} + x_{16}}{2} = \frac{20 + 20}{2} = 20$$

$$\overbrace{10, 10, \dots, 10}^{12}, 20, 20, 20, 20$$

$$\xrightarrow{\text{فرد است}} Q_1 = x_8 = 10$$

$$\overbrace{20, 20, \dots, 20}^9, \overbrace{30, 30, \dots, 30}^6, 40, 40, 40$$

$$\xrightarrow{\text{فرد است}} Q_3 = x_{23} = 30$$

پس دامنه میان‌چارکی برابر با $IQR = 30 - 10 = 20$ است.

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه ۱۰)

۱۰- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیغام‌های)

در نمودار جیبی، متغیر سوم متناسب با مجذور شعاع (r^2) است، پس:

$$\frac{A}{B} = \frac{r_A^2}{r_B^2} = \frac{9^2}{4^2} = \frac{81}{16} \quad (\text{شتاب})$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه ۱۱۲)

ریاضی و آمار (۲)

۱۱- گزینه ۳»

(علی قورمان‌زاده)

می‌دانیم $p \Rightarrow q \Rightarrow \sim p \vee q$ پس در گزاره مرکب داده شده داریم:

$$\sim (p \vee q) \Rightarrow r \equiv \sim (\sim (p \vee q)) \vee r \equiv p \vee q \vee r$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۵۴ تا ۵۸)

۱۲- گزینه ۱»

(معمد پیردل تقایی)

$$ac + ad < bc + bd \xrightarrow{\text{فاکتورگیری}} a(c+d) < b(c+d)$$

اما نمی‌توان $(c+d)$ را از طرفین نامساوی ساده کرد، چرا که اگر $(c+d)$ مقداری منفی داشته باشد، آنگاه جهت نامساوی عوض می‌شود. یا اگر $c+d$ مقدار صفر داشته باشد، نتیجه‌گیری اشتباه است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

۱۳- گزینه ۳»

(معمد پیردلی)

$$2a + 1 = 5a \Rightarrow 3a = 1 \Rightarrow a = \frac{1}{3}$$

$$2b - 1 = a \Rightarrow 2b - 1 = \frac{1}{3} \Rightarrow 2b = \frac{4}{3} \Rightarrow b = \frac{2}{3}$$

$$g(x) = (c-2)x + ab \xrightarrow{\text{تایید}} \begin{cases} c-2=0 \Rightarrow c=2 \\ ab=\frac{2}{9} \Rightarrow g(x)=\frac{2}{9} \end{cases}$$

$$\Rightarrow g(2) + c = \frac{2}{9} + 2 = \frac{20}{9}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۲)

۱۴- گزینه ۱»

(معمد پورانی)

$$(f+g)(\frac{2}{5}) = f(\frac{2}{5}) + g(\frac{2}{5}) = (1+2) + (\frac{1}{5}+2) = \frac{6}{5}$$

$$(f \times g)(-2) = f(-2) \times g(-2) = (-1-2) \times (2+2) = -15$$

$$\Rightarrow \text{عبارت داده شده} = \frac{\frac{6}{5}}{\frac{2}{5}-15} = \frac{\frac{6}{5}}{-\frac{12}{5}} = -\frac{13}{25}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۹ و ۵۰)

۱۵- گزینه ۱»

(معمد حسن زاده غفر)

$$\bar{x} = \frac{14+18+13+25+8+12}{6} = \frac{90}{6} = 15$$

$$\text{خط فقر} = \frac{x}{2} = \frac{15}{2} = 7.5$$

داده‌های مرتب شده: ۸, ۱۲, ۱۳, ۱۴, ۱۸, ۲۵

$$\text{میانگین} = \frac{13+14}{2} = 13.5$$

$$\text{خط فقر} = \frac{Q_2}{2} = \frac{13.5}{2} = 6.75$$

$$\text{اختلاف خواسته شده} = 7.5 - 6.75 = 0.75$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۹ و ۵۷)

۱۶- گزینه ۲»

(معمد حسن زاده غفر)

ضابطه بالایی $f(1) = 5 \Rightarrow 3 \times 1^2 + a = 5 \Rightarrow a = 2$

ضابطه پایینی $f(-1) = 2 \Rightarrow -b - 2 = 2 \Rightarrow -b = 4 \Rightarrow b = -4$

$f(-2) = b(-2) - a \xrightarrow{b=-4, a=2} 8 - 2 = 6$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۷ و ۳۳)

۱۷- گزینه ۱»

(امیر زراددوز)

شکلی کلی مغالطه به صورت زیر است:

$$p \Rightarrow q$$

$$\underline{q}$$

$$\therefore p$$

پس با مقایسه گزاره داده شده در متن سؤال، با مغالطه بالا می‌توان گفت باید در $\bigcirc$ گزاره $\sim p$ و در $\square$ گزاره q را قرار دهیم.

که در این صورت یک مغالطه خواهیم داشت:

$$\sim q \Rightarrow \sim p$$

$$\underline{\sim p}$$

$$\therefore \sim q$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۴ و ۱۷)

۱۸- گزینه ۳»

(امیر معصوم‌زاد)

نکته: تابع $g(x) = [x] + [-x]$ به ازای هر عدد صحیح برابر صفر و به ازای هر عدد غیرصحیح برابر -1 است، یعنی:

$$[x] + [-x] = \begin{cases} 0, & x \in \mathbb{Z} \\ -1, & x \notin \mathbb{Z} \end{cases}$$

بنابراین برای $(f+g)(x)$ چهار حالت وجود دارد:

(الف) $f(x) = x + \frac{5}{4}$ و $g(x) = 0$ (برای $x < 0$ و $x \in \mathbb{Z}$)

$$(f+g)(x) = 1 \Rightarrow x + \frac{5}{4} + 0 = 1 \Rightarrow x = -\frac{1}{4}$$

غیرقابل قبول است، چون جواب عدد صحیح نیست.

(ب) $f(x) = x + \frac{5}{4}$ و $g(x) = -1$ (برای $x < 0$ و $x \notin \mathbb{Z}$)

$$(f+g)(x) = 1 \Rightarrow x + \frac{5}{4} - 1 = 1 \Rightarrow x = -\frac{1}{4}$$

(ج) $f(x) = -2x + 11$ و $g(x) = 0$ (برای $x > 4$ و $x \in \mathbb{Z}$)

$$(f+g)(x) = 1 \Rightarrow -2x + 11 + 0 = 1 \Rightarrow x = 5$$

(د) $f(x) = -2x + 11$ و $g(x) = -1$ (برای $x > 4$ و $x \notin \mathbb{Z}$)

$$(f+g)(x) = 1 \Rightarrow -2x + 11 - 1 = 1 \Rightarrow x = \frac{4}{5}$$

بنابراین معادله ۳ جواب دارد که مجموع آن برابر است با:

$$-\frac{1}{4} + 5 + \frac{4}{5} = 9$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۹ و ۴۵ و ۵۴)

۱۹- گزینه ۳»

(کتاب آبی پنهانی)

شاخص بهای کالا در سال پایه را ۱۰۰ در نظر می‌گیریم و رابطه تورم را می‌نویسیم:

$$= \text{تورم بهای برنج}$$

$$\frac{x}{100} = \frac{\text{شاخص بهای برنج در سال ۱۳۹۹} - \text{شاخص بهای برنج در سال ۱۴۰۲}}{\text{شاخص بهای برنج در سال ۱۳۹۹}}$$

$$\Rightarrow 35 = \frac{x-100}{100} \times 100 \Rightarrow 35 = x-100 \Rightarrow x = 135$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه ۶۰)

۲۰- گزینه ۲»

(کتاب آبی پنهانی)

طبق صورت سؤال، در سال ۹۸ جمعیت فعال ۱۸۵۰ و جمعیت بیکار ۲۵۰ بوده‌اند. در سال ۹۹ با اضافه شدن ۱۵۰ نفر، جمعیت فعال $1850 + 150 = 2000$ نفر و جمعیت بیکار $250 + 150 = 400$ نفر می‌شوند. به این ترتیب نرخ بیکاری در سال ۹۹ برابر می‌شود با:

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100 = \frac{400}{2000} \times 100 = 20 \text{ درصد}$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه ۶۱)

علوم و فنون ادبی (۱)

۲۱- گزینه ۱

(همون نغازی)

لشاه مورد «ب» این آثار در میان اندرزننامه‌های منشور جای دارند.

لشاه مورد «ج» دری زبان دربار سامانیان بود، نه ساسانیان.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۳۹ و ۴۰)

۲۲- گزینه ۲

(امیرمیرین اشتری)

در این دوره برخی شاعران، برخلاف شاعران دوره قبل، از مدح شاهان و

انتساب به دربارها پرهیز می‌کردند. ناصر خسرو، از شاعران آغاز این دوره به

سبب پلیندی به اعتقادات خاص دینی از دربارها کناره می‌گرفت.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه ۸۲)

۲۳- گزینه ۳

(مفسن امیری)

واژه کهنی که امروزه به کار نرود در بیت یافت نمی‌شود. «حلمسازی»

نمونه‌ای از ترکیب‌سازی است که در شعر عطار (در درس اول کتاب درسی)

نیز مشابه این ترکیب دیده می‌شود، اما واژه‌ای کهن نیست.

واژگان کهن که امروزه به گونه‌ای دیگر به کار گرفته می‌شوند در ابیات دیگر

گزینه‌ها عبارتند از:

گزینه ۱: «پای» امروزه به‌صورت «پا» به کار می‌رود.

گزینه ۲: «بگفتند» امروزه به‌صورت «گفتند» به کار می‌رود.

گزینه ۴: «شتر» امروزه به‌صورت «شتر» به کار می‌رود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۲۴- گزینه ۳

(الهام مموری)

آرایه‌های ابیات «الف، ب، هـ» نادرست هستند.

الف) تکرار ندارد. واژه «ماه» جناس همسان (تام) دارد. «ماه» در مصراع اول:

در مصراع اول: قمر (سیاره‌ای کوچک که به دور زمین و خورشید می‌گردد) و

در مصراع دوم: «ماه» استعاره از معشوق است.

ب) ترصیع نیست، چون در ترصیع، تقابل سجع‌های متوازی است.

تقابل سجع‌های متوازن، آریله موازنه را پدید آورده است.

چند	از	او	سرخ	چون	عقیق	یمانی
چند	از	او	لعل	چون	نگین	بدخشان

هـ) «ماه» در هر دو مصراع، در معنای «قمر» به‌کاررفته است و تکرار دارد.

تشریح ابیات دیگر:

ج) واژه‌های «من، فن و بن» در پایان نیم‌مصراع‌ها، سجع دارند.

د) ز دست من - : ۱- دست من کاری جز مالیدن چشم نمی‌تواند انجام

دهد. ۲- من توان کاری جز مالیدن چشم ندارم.

(معمولاً کسی که از خواب ناگهان می‌پرد، چشمان خود را می‌مالد.)

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع)

۲۵- گزینه ۲

(سیدعلیررضا احمدی)

«مزرع سبز فلک» و «داس مه نو» اضافه تشبیهی هستند.

«کشته» استعاره از اعمال است.

این بیت، فاقد جناس است.

پرسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «کو» و «کو» تشبیه هستند.

تشبیه: من مانند سیمرخ کوه قاف هستم.

فاقد استعاره است.

گزینه ۳: تشبیه: برق ناامیدی / نخل امیدواری

جناس: جا و پا

استعاره: کمین کردن ناامیدی

گزینه ۴: تشبیه «روی یار» به خورشید

جناس: او و رو

استعاره: تاب نداشتن خورشید (تشخیص)

(علوم و فنون ادبی (۱)، بیان و بدیع)

۲۶- گزینه ۲

(الهام مموری)

کلمات قافیه: «دلقریت» و «بی حسیت» / حروف اصلی: «یب» مصوت +

صامت (طبق قاعده ۲) / حروف الحاقی: «ت» (ضمیر پیوسته)

قافیه بیت، حروف الحاقی دارد؛ بنابراین حاوی تبصره است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: کلمات قافیه: «دائی» و «سودایی» / حروف اصلی: «» مصوت

بلند (قاعده ۱) / حروف الحاقی: «ی»

گزینه ۳: کلمات قافیه: «نداخت» و «ساخت» / حروف اصلی: «خت»

حروف الحاقی: ندارد

گزینه ۴: کلمات قافیه: «آرادت» و «زیادت» / حروف اصلی: «ت» حروف

الحاقی: ندارد

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه)

۲۷- گزینه ۳

(مجتبی غرماری)

قافیه اصلی: بدائیم و توانیم / قافیه دوم: یکدیگر و ار (مخفف ار)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: بیت فاقد ردیف و کلمات «شاد و یاد» قافیه هستند. (دقت کنید:

کلمات «بودند و نکردند» نمی‌توانند قافیه بسازند)

گزینه ۲: در این گزینه «دارم از او» ردیف و «جنون و خون» کلمات قافیه

هستند، ولی بیت فاقد قافیه دوم است و دو کلمه «سینه و قطره» نمی‌توانند

قافیه بسازند.

گزینه ۴: در این بیت «شو» ردیف و «آزاد و شاد» کلمات قافیه هستند ولی

دو کلمه مطلق و خلقی به دلیل تفاوت در حروف قافیه نمی‌توانند قافیه بسازند.

(مطلق: ق، خلق: قق)

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه)

۲۸- گزینه ۴»

(مبانی فقهی)

هر	مش	ک	را	ن	قا	ب
-	-	U	-	U	-	U

فی	مر	می	ک	نی	م	کن
U	-	-	U	-	U	-

تشریح سایر گزینه‌ها:

تقطیع درست سایر گزینه‌ها به این شکل است:

گزینه ۱: «U-U-UU-»

گزینه ۲: «U-U-U-U-U-U-»

گزینه ۳: «U-U-U-U-U-U-»

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

۲۹- گزینه ۴»

(عزیز الیاسی)

سه گزینه دیگر مفهوم یکسانی دارند و آن این است که شرایط اوضاع بد و نامطلوب به شرایط و اوضاع خوب و مطلوب تغییر یافته است، اما در بیت گزینه ۴» شاعر تنها به بیان اوضاع مطلوب می‌پردازد و سیر تغییر از شرایط بد به شرایط خوب در آن دیده نمی‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۲۵)

۳۰- گزینه ۱»

(هومن نمازی)

تمامی گزینه‌ها به مفهوم موجود در بیت سؤال یعنی صدق در طاعت و عبادت خداوند اشاره دارند، ولی در گزینه ۱» فقط اطاعت را علت نزدیکی به خداوند می‌داند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۶۷)

علوم و فنون ادبی (۲)

۳۱- گزینه ۲»

(هومن نمازی)

بازنویسی کلیله و دمنه توسط ملّا حسین واعظ کاشفی صورت گرفت، اما «رشحات عین‌الحیات» را فرزند او علی بن حسین واعظ کاشفی نوشت. نکته: اگرچه در کتاب درسی صراحتاً به اینکه نویسنده «رشحات عین‌الحیات» فرزند نویسنده «نوار سهیلی» است اشاره نشده، اما درواقع همین‌طور است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۳۸، ۳۹ و ۸۴)

۳۲- گزینه ۴»

(سیدعلیرضا علویان)

«عباس‌نامه» از کتب نثر مصنوع صفوی به قلم وحید قزوینی، جامع عباسی کتبی در باب عرفان از شیخ بهایی، عالم‌آرای عباسی اثری با موضوع تاریخ از اسکندر بیگ ترکمان و در نهایت مجالس المؤمنین با موضوع زندگی‌نامه اثری از قاضی نورالله شوشتری است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۳۳- گزینه ۴»

(سیدعلیرضا علویان)

این بیت با قافیهای ساده (چنگ و زنگ) و استفاده از تشبیه حسی (می به سان عقیق) فاقد مختصات ادبی سبک هندی است و از حیث سبک‌شناختی بیشتر به اشعار دوره خراسانی نزدیک است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» استفاده از ردیف طولانی و خوش‌آهنگ (می کنیم تو را)

گزینه ۲» استفاده از اسلوب معادله؛ شاعر برای مضمون مصراع اول یک مصداق از طبیعت آورده است (بوی - راز، دل - غنچه)

گزینه ۳» استفاده از تلمیحات رایج؛ شاعر با استفاده از تلمیح رایج خضر و آب بقا، مضمونی نو پدید آورده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه ۸۲)

۳۴- گزینه ۱»

(سیدعلیرضا امجدی)

خط (موی صورت) یار به خضری می‌ماند که قصد چشمه حیوان کند. شبهه: خط / مشبهه: خضر / ادات تشبیه: ماند / وجه‌شبهه: قصد چشمه حیوان کند

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲» بیت، فاقد ادات تشبیه است.

گزینه ۳» بیت، فاقد وجه شبه است.

گزینه ۴» بیت، فاقد وجه‌شبهه و ادات تشبیه است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان)

۳۵- گزینه ۴»

(هومن نمازی)

شرح ابیات

تشبیه در مورد «ب» دیده نمی‌شود.

تشبیه مورد «الف»: شمع فلک مانند پروانه است و نیز تشبیه مرجع دیده می‌شود در هر دو مصراع.

تشبیه مورد «د»: تو مانند امید با ما هستی و تنهایی.

استعاره بیت «الف»: لعل استعاره از لب معشوق، شمع فلک استعاره

استعاره بیت «ب»: خون گریه کردن خامه، خاک بر سر کردن توسط خط.

توجه داشته باشید که شریعت عشق اضافه تخصیصی است، مثل شریعت اسلام، شریعت مسیح و ...

استعاره بیت «ج»: خون صراحی (اضافه استعاری و تشخیص) صراحی ظرف شراب است و خون صراحی یعنی صراحی مانند کسی است که خون دارد و مجموعاً استعاره از شراب است.

استعاره بیت «د»: درخت مورد ندا قرار گرفته و تشخیص و استعاره است. کنایه‌ها به ترتیب «ب - د»: خاک بر سر کردن و خون گریه کردن کنایه دارد. مورد «ج» کنایه ندارد.

مورد «د»: سربرکشیدن کنایه از سر بلند بودن و به خود افتخار کردن است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان)

۳۶- گزینه ۲۰

(مفسر مشهوران)

وزن این گزینه «مستعلن مستعلن مستعلن مستعلن» است که هسان تک پایه‌ای می‌باشد. وزن سایر گزینه‌ها هسان دولختی می‌باشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن

گزینه «۳»: مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

گزینه «۴»: مفاعلهن فاعلاتن مفاعلهن فاعلاتن

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر)

۳۷- گزینه ۳۰

(رقا رنبری)

نشانه‌های هجایی در صورت سؤال، بیان وزن «فاعلهن مفاعلهن فاعلهن مفاعلهن» است. یا فاعلات مفعولن فاعلات مفعولن است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

وزن گزینه «۱»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلن (هسان تک پایه‌ای)

وزن گزینه «۲»: فاعلن مستعلن فاعلن مستعلن یا فاعلاتن فاعلن فاعلن (هسان دولختی)

وزن گزینه «۴»: فاعلن مستعلن فاعلن مستعلن یا فاعلاتن فاعلن فاعلاتن فاعلن (هسان دولختی)

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر)

۳۸- گزینه ۴۰

(سیدعلیرضا احمدی)

«موندیم»، «زور» و «کوه» دارای مصوت «و» هستند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر)

۳۹- گزینه ۴۰

(هومن تغازی)

وزن این بیت متناوب غیردوری است. متأسفانه طراحان کنکور تفاوتی میان اوزان متناوب و دوری قائل نیستند. اوزان متناوب به دو دسته دوری و غیردوری تقسیم می‌شوند. در اوزان متناوب دوری، شاید کلیدی‌ترین نکته، سکوت میان هر پاره (مصراع) باشد. به عبارتی دقیق‌تر، هر وزن دوری‌ای متناوب است ولی هر متناوبی دوری نیست.

توضیح علمی‌تر: وزن دوری تکرار برشی است بر زنجیره عروضی، به شرط آن‌که با کنار هم نهادن دو برش یک دایره کامل عروضی تشکیل نشود.

وزن مصراع‌ها:

گزینه «۱»: مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن (دارای مکث در نیم‌مصراع)

گزینه «۲»: مستعلن فع مستعلن فع (دارای مکث در نیم‌مصراع)

گزینه «۳»: مفتعلن فع مفتعلن فع (دارای مکث در نیم‌مصراع)

گزینه «۴»: مفاعلهن فاعلاتن مفاعلهن فاعلاتن (بدون مکث در نیم‌مصراع)

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر)

۴۰- گزینه ۳۰

(سیدعلیرضا علوانی)

بیت مذکور در صورت سؤال اشاره دارد به جان‌فشانی و فداکاری در راه عشق، چنان‌که شمع تیز در این راه جانش را از دست می‌دهد (خاموش می‌شود و می‌میرد). در بیت گزینه «۳» نیز با صراحت به همین مفهوم اشاره شده است.

تشریح ابیات دیگر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: زیبایی خدادادی معشوق و برتری وی بر سایرین

گزینه «۲»: هیچ‌کسی نمی‌تواند رازدار اسرار عاشق باشد.

گزینه «۴»: هجران و دوری از یار مقدمه‌ای برای وصال او و گویا عین رسیدن به یار است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۷۰)

جامعه‌شناسی (۱)

۴۱- گزینه ۲»

(پاور پلایان)

قسمت نخست گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» پیامد ارادی وابسته به اراده کنشگر است؛ قسمت دوم گزینه‌های «۱» و «۲» پیامد غیرارادی است. قسمت سوم گزینه «۱» پیامد ارادی وابسته به اراده کنشگر است؛ بنابراین پاسخ صحیح گزینه «۲» است.

(پایه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

۴۲- گزینه ۴»

(فرهنگ منوچهری)

قداومات شاب زده انسان در مواجهه با طبیعت، نمایانگر تأثیرگذاری جهان اجتماعی بر جهان طبیعی است.

وضع قواعد خاص توسط انسان‌ها برای مقابله با سیل، نمایانگر تأثیرگذاری جهان طبیعی بر جهان اجتماعی است.

تغییر آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان بر اثر شناخت خداوند، نمایانگر تأثیر جهان ماوراءطبیعی بر جهان اجتماعی است.

انتخاب کشاورزی مناسب با آب و هوای هر منطقه توسط انسان‌ها، نشان‌دهنده تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی است.

(پایه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۵ و ۲۷)

۴۳- گزینه ۳»

پرسش سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱» درست - درست - نادرست (پدیده‌های اجتماعی درون جهان اجتماعی و متعلق به آن هستند).

گزینه «۲» نادرست (سایر پدیده‌های اجتماعی، آثار و پیامدهای کنش اجتماعی هستند) - درست - درست.

گزینه «۴» درست - درست - نادرست (همه پدیده‌های اجتماعی، هویتی معنایی و ذهنی دارند).

(پایه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۳، ۱۴، ۲۱، ۲۵، ۳۱، ۳۲ و ۳۴)

۴۴- گزینه ۳»

(الهام رفایی)

بیت مذکور: طرد عناصر معنوی و مقدس در جهان متعدد فرهنگ اساطیری: نوعی از جهان معنوی و محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است.

عقلانیت ابزار: رشد علوم تجربی و فناوری حاصل از آن، برای تسلط بر طبیعت در جهان متعدد

شرک، بت‌پرستی، نگاه نژادی و قبیله‌ای: از اعتقادات و ارزش‌های بنیادی جهان اجتماعی شبه‌جزیره عربستان

(پایه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۵۱ و ۵۲)

۴۵- گزینه ۴»

تشریح موارد نادرست:

- جهان معنوی دو نوع توحیدی و اساطیری دارد.

- در جهان دنیوی، طبیعت، هیچ‌گونه غایت، معنا و هدفی ندارد.

- از آن جایی که گاهی در فرهنگ دنیوی، جهان دیگر در خدمت خواسته‌های دنیوی پذیرفته می‌شود، نمی‌توان گفت در این فرهنگ جهان دیگر به‌طور مطلق انکار می‌شود.

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱» درست - درست

گزینه «۲» نادرست - نادرست

گزینه «۳» درست - درست

گزینه «۴» درست - نادرست

(پایه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۵۱)

۴۶- گزینه ۳»

(آزیتا بدقی)

جامعه سرمایه‌داری، تحرک اجتماعی صعودی را برای کسانی که منابع ثروت را در اختیار دارند، امکان‌پذیر می‌کند.

جامعه آپارتاید صرفاً برای یک نژاد خاص امکان تحرک اجتماعی صعودی را فراهم می‌آورد.

جهانی که حول ارزش‌های دنیوی و این جهانی شکل می‌گیرد، تحرک اجتماعی را در محدوده همان ارزش‌ها به رسمیت می‌شناسد.

(پایه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۸۹)

۴۷- گزینه ۱»

(سیدآرش مرتضائی‌فر)

ممکن است جهان اجتماعی در مواجهه با جهان‌های دیگر به «خودباختگی فرهنگی» گرفتار شود. جهان اجتماعی هنگامی به داد و ستد و تعامل می‌پردازد که اعضای آن، به‌طور فعال و خلاق براساس نیازها، مشکلات و مسائل خود، با جهان اجتماعی دیگر روبه‌رو شوند اما اگر اعضای آن مبهوت و مقهور جهان اجتماعی دیگر شوند و در نتیجه حالت فعال و خلاق خود را در گزینش عناصر فرهنگی دیگر از دست بدهند، دچار «خودباختگی فرهنگی» می‌شوند؛ در آن صورت عناصر فرهنگی دیگر را بدون تحقیق و گزینش و به شیوه‌ای تقلیدی فرا می‌گیرند. جهان اجتماعی خودباخته به روش تقلیدی عمل می‌کند و ارتباطش را با فرهنگ و تاریخ خود از دست می‌دهد، بنابراین نه می‌تواند فرهنگ گذشته خود را تداوم ببخشد یا گسترش دهد و نه می‌تواند آن را رها کند و از آن بگذرد و به جهان اجتماعی دیگری که مبهوت و مقهور آن شده است، ملحق شود. از اینجا رانده و از آنجا مانده!

از خودبینی فرهنگی دو معنای متفاوت دارد:

اگر جهان اجتماعی فرهنگ تاریخی خود را فراموش کند، دچار از خودبینی تاریخی می شود. جوامع خودباخته ای که در مواجهه با فرهنگ دیگر، هویت خود را از یاد می برند، به این معنای از خودبینی گرفتار می شوند. اگر عقاید و ارزش های یک جهان اجتماعی، مانع از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود، آن جهان دچار از خودبینی حقیقی (فطری) می شود.

(جامعه شناسی (۱)، هویت، صفحه های ۱۰۷ و ۱۰۶)

۴۸- گزینه ۲»

(کتاب آبی پیمان های)

هویت فرهنگی جوامع اسلامی از نظر مستشرقان و تاریخ نگاران غربی، توحیدی یا حتی اساطیری نیست؛ بلکه هویتی سکولار و دنیوی است که به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود می گردد. این هویت در قالب عناوین قوم گراییه و ناسیونالیستی، امت و ملت اسلامی را به اقوام مختلف ترک، عرب و فارس تقسیم می کند.

(جامعه شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۱۰)

۴۹- گزینه ۴»

(سیدآرش مرتضائی فر)

هنگامی که سلطه به شیوه فرهنگی اعمال شود بیشتر مورد رضایت و پذیرش قرار می گیرد؛ جامعه شناسان از این نوع سلطه به «هژمونی» تعبیر می کنند.

افزایش جمعیت یک جهان اجتماعی به منزله گسترش فرهنگ و معنای آن است و کاهش جمعیت یک جهان اجتماعی نیز به منزله محدود شدن گستره آن است که می تواند زمینه ساز بسط و تسلط جهان های اجتماعی دیگر باشد. از این رو تأمین جمعیت مناسب برای جهان های اجتماعی مسئله ای هویتی است.

جهان اسلام طی سده های مختلف یا مانند آنچه در جنگ های صلیبی گذشت به دفع مهاجمان پرداخت یا مانند آنچه در حمله مغول رخ داد، مهاجمان را درون خود جذب و هضم کرد.

فارابی با افزودن ملاک «دین مداری و دنیامداری» مدینه فاضله را جامعه ای الهی می داند که براساس سنت و قانون الهی شکل می گیرد.

(جامعه شناسی (۱)، هویت، صفحه های ۱۱۰، ۱۰۷ و ۱۰۶)

۵۰- گزینه ۳»

(خاطمه صفری)

تشریح موارد نادرست:

- به جامعه ای که اعضای آن عقاید و ارزش های حق را می شناسند ولی به آن پایبند نیستند، جامعه فاسق می گویند.
- وسیله آن ها استفاده از علوم تجربی برای ساماندهی حسابگرانه و دقیق مؤلفه های اقتصادی، برای تضمین حداکثر سود است.
- اقتصاد، روزنه ورود استعمار و نابودی هویت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جوامع است.

(جامعه شناسی (۱)، هویت، صفحه های ۱۳۴، ۱۳۵ و ۱۴۰)

جامعه شناسی (۲)

۵۱- گزینه ۴»

(غریب نیمی تیموریان)

فرهنگ سرمایه داری، کانون ثروت و قدرت را مورد توجه قرار می دهد و کشورهای دیگر را در پیرامون آن به خدمت می گیرد. فرهنگی که تسلط یک قوم، جامعه و گروهی خاص را بر دیگران به دنبال می آورد و دیگران را به ضعف و ناتوانی می کشاند، فرهنگ سلطه یا استکبار است. فرهنگی که عقاید، ارزش ها و هنجارهای آن در خدمت گروه و قوم خاصی نیست؛ بلکه سعادت همه انسان ها را دنبال می کند و از عقاید و آرمان های مشترک انسانی سخن می گوید، نمونه دوم فرهنگ هایی است که به سوی جهانی شدن گام برداشته اند.

(جامعه شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه ۱۳۳)

۵۲- گزینه ۲»

(خاطمه صفری)

دیدگاه اول: جهان طبیعت را مهم تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی می داند. دیدگاه دوم: جهان ذهنی و فردی افراد را تابع فرهنگ آنها می داند.

بررسی گزینه ها:

گزینه ۱: درست - درست

گزینه ۲: درست - نادرست (مربوط به دیدگاه اول است).

گزینه ۳: نادرست (مربوط به دیدگاه سوم است). - نادرست (در هر دو دیدگاه اول و دوم، جهان تکوینی محدود به طبیعت است).

گزینه ۴: نادرست (مربوط به دیدگاه دوم است). - نادرست (مربوط به دیدگاه سوم است).

(جامعه شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه های ۷ و ۸)

۵۳- گزینه ۴

(آریه پدرفی)

تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی و اندیشه‌های فلسفی روشنگری و رنسانس ← انقلاب فرانسه (ب)

فراهم شدن زمینه‌های عبور از اقتصاد کشاورزی ارباب- رعیتی ← رشد تجارت، کشف آمریکا و بالا گرفتن تب طلا (الف)
جنگ‌های صلیبی، مواجهه اروپاییان با مسلمانان و فتح قسطنطنیه ← ایجاد زمینه‌های فروپاشی اقتدار کلیسا (ج)

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۴۷ و ۵۳)

۵۴- گزینه ۳

(رفانه امینی)

جدول کامل شده به شرح زیر است:

روشنگری		
دوره زمانی	ویژگی	پیامد
هفدهم و هجدهم	عقل گرایی، نفی وحی	دئیسم
نوزدهم و بیستم	حس گرایی، نفی عقل و وحی	دانش‌انباری
پایان قرن بیستم	افول تجربه گرایی، نفی تجربه، نفی عقل و وحی	بحران معرفتی

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه ۶۳)

۵۵- گزینه ۳

(فاطمه صفری)

فراماسونری ابزاری برای تخریب جامعه جهانی پیشین و ساختن جامعه جهانی جدید است.

جامعه جهانی براساس ویژگی‌های فرهنگی و قدرت تأثیرگذاری جوامع مختلف، حالت‌های متفاوتی به خود می‌گیرد.

صنعت، عنصری بود که اثبات ثروت سرمایه‌داران را سرعت بخشید.

دولت‌های سکولار با تبلیغ مسیحیت، فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی را دچار اختلال می‌کردند و از طریق سازمان‌های فراماسونری نیز بر نخبگان سیاسی آن جوامع تأثیر می‌گذاشتند.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۵۵، ۵۸ و ۵۹)

۵۶- گزینه ۲

(کتاب آبی پنهانی)

سکولاریسم آشکار، فلسفه‌ها و باورهایی را شامل می‌شود که به صراحت، ابعاد غیرمادی جهان هستی را انکار می‌کنند. دئیسم؛ یعنی دین بدون شریعت و بدون مذهب، لامذهبی، و اعتقاد به خدایی که هیچ‌گونه برنامه‌ای برای هدایت و سعادت بشر ندارد. در دوران رنسانس رویکرد دنیوی به عالم، در سطح هنر، اقتصاد، سیاست و همچنین در قالب حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی آشکار شد. هنرمندان دوران رنسانس با بازگشت به هنر یونان، به

ابعاد جسمانی و دنیوی آنان اهمیت دادند. آداب‌آیین‌ها گروهی از پروتستان‌هایی بودند که به مخالفت با جریان‌های دنیاه‌گرایانه‌ای پرداختند که از دوران رنسانس پدید آمده بود. این گروه با تحولات اجتماعی بعدی جهان غرب همراهی نکردند.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۳۸، ۴۷، ۴۸ و ۴۹)

۵۷- گزینه ۴

(سیدآرش مرتضایی‌قر)

مقارن شمال و جنوب عمدتاً بعد از جنگ جهانی دوم به کار گرفته شد چون برخی اندیشمندان معتقد بودند که چالش اصلی بین بلوک شرق و غرب نیست بلکه بین کشورهای فقیر و غنی است.

- در سال ۱۹۸۹ م سازمان ملل با طرح پیمان باسل تلاش کرد تا از انتقال زباله‌های کشورهای صنعتی به کشورهای فقیر جلوگیری کند.

- برگزاری مراسم عید پاک، ازدواج و تدفین براساس آموزه‌های مسیحیت، نشانه‌ای از افول سکولاریسم یا دوران پساکولاریسم است.

- نظریه پردازان لیبرال، آزادی فعالیت صاحبان سرمایه را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانستند و مخالف هر نوع مداخله دولت در اقتصاد بودند.

(پایه‌شناسی (۲)، دانش‌های جهانی، صفحه‌های ۲۶، ۸۸، ۹۵، ۱۰۰ و ۱۰۱)

۵۸- گزینه ۲

(کتاب آبی پنهانی)

نظریه جنگ تمدن‌های هانتینگتون، نظریه‌ای بود که عملیات نظامی قدرت‌های غربی را در قبال مقاومت‌های کشورهای غیرغربی توجیه می‌کرد.

(پایه‌شناسی (۲)، دانش‌های جهانی، صفحه ۸۶)

۵۹- گزینه ۲

(امیرمهری افشار)

بررسی عبارت نادرست:

- امام خمینی (ره) انقلاب را هنگامی آغاز کرد که شاه تحت حمایت دولت‌های غربی بود و مأموریت حفظ امنیت منطقه را برعهده داشت. روشنفکران چپ نیز از صحنه رقابت‌های سیاسی داخلی کشور حذف شده بودند.

- امام خمینی (ره) به‌عنوان یک مرجع دینی، مردم و عالمان را از موضع مقاومت منفی به فعالیت رقابت‌آمیز بازگرداند.

(پایه‌شناسی (۲)، پایداری اسلامی و جهان فرد، صفحه‌های ۱۱۸ و ۱۲۰)

۶۰- گزینه ۴

(ارغوان عبدالملکی)

متورالفکران غرب‌گرا، نسبت به کشورهای استثمارگر احساس خطر نمی‌کردند، بلکه حضور سیاسی و اقتصادی آنان را یک فرصت می‌دانستند.

(پایه‌شناسی (۲)، پایداری اسلامی و جهان فرد، صفحه‌های ۱۱۰ و ۱۱۱)

روانشناسی

۶۱- گزینه «۴»

(معمدرضا توکلی)

در سه گزینه اول، تحسین و توجه گوینده بر اساس ویژگی‌های حسی و ظاهری (مثل رنگ، نور، طراحی بیرونی) بیان شده که نشان‌دهنده پردازش ادراکی است. اما در گزینه «۴»، علاوه بر ویژگی‌های ظاهری تمرکز بر کارایی، منطقی طراحی و کیفیت عملکرد است که از نوع پردازش مفهومی به شمار می‌رود.

(روانشناسی، روان‌شناسی: تعریف و روشن‌مورد مطالعه، صفحه ۲۲)

۶۲- گزینه «۱»

(معمدرضا توکلی)

- بررسی نحوه ارتباط و رفتارهای اجتماعی در محیط مدرسه، با مشاهده مستقیم به‌خوبی قابل انجام است.
- فهمیدن دلایل استغای یک فرد، نیازمند گفت‌وگوی هدفمند، یعنی مصاحبه است.
- برای تحلیل فعالیت‌های مغزی حین حل مسائل، باید از روش‌های مبتنی بر علم اعصاب بهره گرفت.
- برای سنجش سطح استرس در محیط کار، به یک ابزار کمی‌ساز مثل آزمون روان‌شناختی نیاز داریم.

(روانشناسی، روان‌شناسی: تعریف و روشن‌مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۶۳- گزینه «۱»

(هانا امیرزاده)

«فکر کردن به منافع عموم برای انجام کاری» بیشتر با حیطه اخلاقی سروکار دارد تا حیطه شناختی.

(روانشناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۳۷)

۶۴- گزینه «۴»

(هانا امیرزاده)

دانش‌آموزان دوره دبستان معمولاً تمایل دارند با کودکانی از جنس خودشان بازی کنند و بازی‌های گروهی را به صورت تعامل محور انجام می‌دهند. جمله آشنای «پسرها با پسرها، دخترها با دخترها» در این سن رواج دارد.

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: لبخند اجتماعی، خیلی زودتر و در حدود ۲ تا ۳ ماهگی دیده می‌شود.

گزینه «۲»: ترس از افراد غریبه معمولاً در حدود ۸ ماهگی اتفاق می‌افتد، نه در دوران دبستان.

گزینه «۳»: بازی موازی مخصوص خردسالان حدود ۲ تا ۳ ساله است و نه دانش‌آموزان دبستانی.

(روانشناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۵۱)

۶۵- گزینه «۱»

(معمدرضا توکلی)

بررسی عبارت‌ها:

ردیابی درست علامت: زمانی مطرح می‌شود که فرد باید از میان محرک‌های انحرافی، مورد هدف را شناسایی کند (مثلاً تشخیص قطاری خاص از بین چند قطار).

گوشه‌زنگی: زمانی است که فرد باید در طول زمان، برای یک تغییر یا علامت خاص آماده و هوشیار باقی بماند (مانند دیدبانی مداوم تصویر دوربین).

جست‌وجو: مربوط است به زمانی که فرد باید یک محرک مشخص را در یک موقعیت مکانی پیدا کند (مثل پیدا کردن یک کتاب خاص در قفسه کتابخانه).

(روانشناسی، اساس، توجه، ادراک، صفحه‌های ۷۷ و ۷۹)

۶۶- گزینه «۳»

(هانا امیرزاده)

عبارت اول مربوط به «پدیده نوک‌زبانی» است؛ حالتی که فرد می‌داند پاسخ در ذهنش هست ولی فعلاً نمی‌تواند آن را بیان کند.

عبارت دوم نمونه‌ای از کاربرد حافظه معنایی است که شامل اطلاعات عمومی مانند دانسته‌های علمی یا جغرافیایی می‌شود.

عبارت سوم بیانگر عدم رمزگردانی است؛ یعنی اطلاعات در ابتدا وارد حافظه نشده‌اند، چون به آن‌ها توجه کافی نشده است.

عبارت چهارم به مرحله «پرسش» در روش پن‌خبا اشاره دارد که هدف آن، فعال‌سازی ذهن قبل از یادگیری است.

(روانشناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۶، ۹۸ و ۱۰۲)

۶۷- گزینه «۴»

(معمدرحمان قرباری)

پرسش اول: روان‌شناسی تنها از مفاهیمی استفاده می‌کند که تعریف روشن و علمی دارند؛ واژه‌هایی مانند «تفکر کاملاً آگاهانه» در متون علمی پذیرفته شده‌اند، اما عباراتی مثل «تفکر شهودی یا نیمه‌خودآگاه» مبنای علمی مشخصی ندارند.

پرسش دوم: با بستن تبردست به یک طناب و ایجاد حرکت پاندولی می‌توان این مسئله را حل کرد. در این صورت از تبردست استفاده غیرمعمولی داشته‌ایم.

پرسش سوم: مطابق تصویر مراحل حل مسئله در کتاب درسی، مرحله دوم اجرا است و بعد از آن، باید مرحله ارزیابی انجام شود.

پرسش چهارم: رنگ صورتی لیوان در این مسئله هیچ نقشی در حل آن ندارد و فقط برای پیچیده کردن مسئله است و اطلاعات زائد تلقی می‌شود.

(روانشناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۶، ۱۱۷، ۱۱۹ و ۱۲۰)

ریاضی و آمار (۳)

۷۱- گزینه «۱»

(اعداد حسن زاده قهر)

حروف «هم» در کنار یکدیگر به ۲! حالت جابه جایی دارند عبارت «هم» و سه حرف دیگر «وطن» به ۴! حالت جایگشت دارند. بنابراین در کل داریم:

$$2! \times 4! = 2 \times 24 = 48$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۸۵ و ۸۶)

۷۲- گزینه «۲»

(اعداد حسن زاده قهر)

دو حالت زیر را داریم:

$$\frac{3}{\{7,8,9\}} \times \frac{4}{\{0\}} \times \frac{1}{\{0\}} = 12$$

$$\frac{2}{\{7,9\}} \times \frac{4}{\{0\}} \times \frac{1}{\{8\}} = 8$$

$$\xrightarrow{\text{اصل جمع}} 12 + 8 = 20$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۶۵ و ۶۶)

۷۳- گزینه «۴»

(معمد بفرایی)

$$n(S) = \binom{5+2+2}{3} = \binom{10}{3}$$

$$= \frac{10!}{3! \times 7!} = \frac{10 \times 9 \times 8}{3 \times 2 \times 1} = 120$$

$$n(A) = \binom{2}{3} + \binom{5}{3} = 1 + 10 = 11$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{11}{120}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، مشابه کار در کلاس صفحه های ۶۰ و ۶۱)

۷۴- گزینه «۳»

(معمد بفرایی)

$$P(A) = P(A') + \frac{2}{5}$$

$$P(A) + P(A') = 1 \Rightarrow P(A') + \frac{2}{5} + P(A') = 1$$

$$\Rightarrow 2P(A') = \frac{3}{5} \Rightarrow P(A') = \frac{3}{10} = 0.3$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، کار در کلاس صفحه ۶۳)

۷۵- گزینه «۲»

(علی قورمان زاده)

پرتاب دو سکه چهار حالت دارد که در ۳ حالت یکسان و ۲ حالت دیگر غیریکسان ظاهر می شوند. بنابراین:

$$2 \times 6 + 2 \times 6 \times 2 = 12 + 24 = 36$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۱۳ و ۱۴)

۷۶- گزینه «۱»

(معمد بفرایی)

$$n(S) = 12 \times 11, \quad n(A) = 4 \times 8$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{4 \times 8}{12 \times 11} = \frac{8}{33}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۱۶ و ۱۷)

۶۸- گزینه «۱»

(معمد بفرایی)

علی در این موقعیت، خودش به تنهایی درباره سرمایه اش تصمیم گیری می کند، بنابراین تصمیمی فردی گرفته است. چون موضوع به حجم بالایی از دارایی مربوط است و عواقب مالی گسترده ای دارد، این تصمیم، مهم و پیچیده است. ملاک تصمیم گیری نیز کاهش ضرر و فرار از زیان ناشی از افت ارزش پول به دلیل عدم اطمینان کافی است، پس معیار او خطر محسوب می شود.

(روان شناسی، تفکر (۲) تصمیم گیری، صفحه های ۱۳۸ و ۱۳۹)

۶۹- گزینه «۴»

(معمد بفرایی)

عبارت اول: واکنش بدن به کاهش قند خون که منجر به گرسنگی می شود، نمونه ای از انگیزه زیستی است.

عبارت دوم: سارا پس از خرید گوشی، تلاش می کند تصمیمش را منطقی جلوه دهد؛ این نمونه ای از تلاش برای هماهنگی پس از تصمیم است.

عبارت سوم: معلم برای تحت کنترل داشتن شرایط کلاس، دست به اقدام فعال می زند، که نشان از ادراک کنترل دارد.

عبارت چهارم: کارمندی که پس از تلاش های مکرر تسلیم می شود، به دلیل تجربه بی تأثیری تلاش، دچار درماندگی آموخته شده شده است.

(روان شناسی، انگیزه و کنش، صفحه های ۱۶۱، ۱۶۲، ۱۶۹ و ۱۷۳ و ۱۷۶ و ۱۷۹)

۷۰- گزینه «۳»

(معمد بفرایی)

عبارت اول: اثر روانی لک پوستی که منجر به گوشه گیری می شود، یعنی روان فرد تحت تأثیر پیامد بیماری جسمی قرار گرفته است (رد گزینه های ۱ و ۴).

عبارت دوم: برنامه ریزی خواب، تغذیه و ورزش جزو سبک زندگی فرد هستند (رد گزینه های ۱ و ۲).

عبارت سوم: شنیدن خبر خوشایند و ایجاد انگیزه، نمونه ای از فشار روانی مثبت است (رد گزینه های ۱ و ۲).

عبارت چهارم: اینکه فرد نتواند راه حلی پیدا کند و مسئله را حل نشدنی بداند، مربوط به نوع ارزیابی او از موقعیت است (رد گزینه های ۱ و ۴).

عبارت پنجم: پلیندی به ارزش های دینی که فرد را از آسیب دور نگه می دارد، تأثیر غیرمستقیم مذهب بر سلامت است (رد گزینه های ۱ و ۲).

(روان شناسی، روان شناسی سلامت، صفحه های ۱۹۱، ۱۹۲، ۱۹۶ و ۱۹۸ و ۲۰۴)

علوم و فنون ادبی (۳)

۸۱- گزینه ۲

(مفسر اصفری)

در این دوره گروهی از شاعران دوره بازگشت به قصیده‌سرایی به سبک شاعران خراسانی و عهد سلجوقی پرداختند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۱۳)

۸۲- گزینه ۲

(عزیزه الیاس‌پور)

موارد «ج و د» اشتباه هستند:

ج) داستان‌نویسی به شیوه جدید (رمان‌نویسی) در ادبیات کلاسیک فارسی سابقه ندارد و محصول یک قرن گذشته است.

د) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان‌های تاریخی بود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۸۳- گزینه ۲

(مفسر اصفری)

ب) شاعر (صائب تبریزی) مصراع دوم را از حافظ شیرازی تضمین کرده است.

ج) نیکویی به گنجی شبیه شده است.

د) واژه‌های «کوهکن (فرهاد) و بیستون» با هم تناسب دارند.

الف) «گریستن تاک» استعاره مکنیه و تشخیص دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و برع)

۸۴- گزینه ۳

(معمد مشهوریان)

در این بیت، ۳ مجاز وجود دارد: جهان اول، مجاز از نعمت‌های جهان - جو مجاز از مقدار بسیار کم و ناچیز - جهان دوم، مجاز از مردم جهان (حوالستان باشد سر فرود آوردن کنایه دارد نه مجاز)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «دست» مجاز از کف دست (حوالستان باشد در عرف کنکوره استعاره‌های مصرحه را مجاز تلقی نکنید مانند نرگس)

گزینه ۲: «دم» مجاز از لحظه (البته برخی معتقدند معنی حقیقی واژه دم، لحظه است نه معنی مجازی)

گزینه ۴: «چند روز» مجاز از کل زندگی دنیوی (چند یک صفت مبهم است که از ۳ تا ۱۰ را شامل می‌شود و عمر انسان معمولاً سال‌های زیادی طول می‌کشد) - «خاک» مجاز از قبر یا گور یا آرامگاه

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان)

۸۵- گزینه ۴

(رضا رنجهری)

وزن مشترک در مصراع صورت سؤال و گزینه ۴: مفتعلن فاعلات مفتعلن فع (ناهمسان)

بررسی سایر گزینه‌ها:

وزن گزینه ۱: مفتعلن مفتعلن مفتعلن فاعلات (همسان دولختی)

وزن گزینه ۲: مفتعلن فاعلات مفتعلن فاعلات (همسان دولختی)

وزن گزینه ۳: مفتعلن فاعلات مفتعلن فاعلات (همسان دولختی)

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر)

۷۷- گزینه ۴

(امیر مشهوریان)

فضای نمونه: هر نفر برای پیاده شدن ۶ انتخاب دارد. طبق اصل ضرب داریم:

$$n(S) = 6 \times 6 \times 6 \times 6 \times 6 = 6^5$$

پیشامد A: ابتدا به ۶ حالت ایستگاهی که فرد A و B پیاده می‌شوند تعیین می‌شود. حال به ۵ حالت ایستگاه فرد C مشخص شده و سپس برای فرد D و E هر کدام ۶ حالت وجود دارد:

$$n(A) = 6 \times 5 \times 6 \times 6 = 5 \times 6^3$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{5 \times 6^3}{6^5} = \frac{5}{6^2} = \frac{5}{36}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ و ۱۷)

۷۸- گزینه ۲

(فرشید کریمی)

$$B' \subset A'$$

$$\Rightarrow A \subset B$$

بنابراین:

$$۱) A' - B = A' \cap B' = B'$$

$$۲) A \cup B' \neq B \cup B'$$

$$۳) B' - A' = B' \cap A = \emptyset$$

$$۴) B - A' = B \cap A = A$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۷۹- گزینه ۳

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

در گام سوم به گردآوری، سازماندهی و پاکسازی داده‌ها می‌پردازیم، پس گزینه ۳: جواب سؤال است.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۳۰)

۸۰- گزینه ۲

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

هریک از گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم.

گزینه ۱: چارک اول $Q_1 = ۸۰$ و چارک سوم $Q_3 = ۱۳۰$ است، پس دامنه میان‌چارکی استفاده از تلفن هوشمند برابر با $IQR = ۱۳۰ - ۸۰ = ۵۰$ دقیقه است (درست).

گزینه ۲: اگرچه ۷۵٪ دانش‌آموزان از شبکه‌های اجتماعی استفاده کرده‌اند ولی ممکن است مجموع زمان استفاده‌شان کمتر از کسانی باشد که بازی کرده‌اند بنابراین بیشترین زمان استفاده الزاماً مربوط به شبکه‌های اجتماعی نیست (نادرست).

گزینه ۳: طبق نمودار ۵۰٪ یعنی نصف دانش‌آموزان از تلفن هوشمند برای بازی استفاده کرده‌اند (درست).

گزینه ۴: ۷۵٪ دانش‌آموزان از تلفن هوشمند برای شبکه‌های اجتماعی استفاده می‌کنند، پس $۷۵ - ۱۰۰ = ۲۵$ درصد برای این منظور استفاده نمی‌کنند (درست).

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۸ و ۳۰)

عربی زبان قرآن (۱)

۹۱- گزینه ۳

(مسین رضایی)

«يحدث» پدید می‌آید / «لأنصار الذي» طوفانی که (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «يسحب» می‌کشد / «أسماك المحيط» ماهی‌های اقیانوس (رد گزینه ۲) / «إلى السماء» به آسمان / «ياخذها» آن‌ها را می‌برد (رد سایر گزینه‌ها) / «إلى مكان آخر» به مکان دیگری (رد گزینه‌های ۱ و ۴؛ در گزینه ۴ «از محیطی» هم اضافی است) / «مرتین في السنة» دو بار در سال (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «أحياناً» گاهی (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

(ترجمه)

۹۲- گزینه ۱

(معمود رضا سوری - تهاونر)

«قد قامت به» اقدام نموده (کرده) است به (رد گزینه ۴) / «تُجسّل» درج، ثبت / «المحافظات الشمالية الثلاث» استان‌های سه گانه شمالی (رد سایر گزینه‌ها) / «في قائمة التراث العالمي» در لیست میراث جهانی (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «إن» به خاطر اینکه، زیرا / «لها مناظر رائعة» آن‌ها چشم‌اندازهای جالبی دارند (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «البطاقات البريدية» کارت پستال‌ها (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

تکات مهم درسی

(۱) قد + ماضی - ماضی نقلی

(۲) ل + اسم یا ضمیر (در ابتدای جمله): دارد

(ترجمه)

۹۳- گزینه ۴

(معمود بابربین - یاسوج)

«لم يعرف» شناخته نشد (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «السلوك الذي» رفتاری که (رد گزینه ۱) / «كلت تظهر» نشان می‌دادند (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «الدلائل» دلایل‌ها / «في الماء» در آب / «إن» زیرا / «كان مختلفاً» متفاوت بود (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «فما» با آنچه / «قد تعود» (در این‌جا) عادت کرده‌اند (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «العلماء» دانشمندان (رد گزینه ۳) / «إن يروا» ببینند / «في سلوك الحيوانات» در رفتار حیوانات (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

۹۴- گزینه ۴

(کتاب آبی پنهانه‌ای)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «أعجب» به معنی «عجیب‌ترین» صحیح است. ترجمه صحیح: اینترنت عجیب‌ترین پدیده‌های موجود در زمین را به مردم معرفی می‌کند! گزینه ۲: «شرفتمونا» فعل مخاطب و به معنی «به ما افتخار دادید» است. گزینه ۳: ترجمه صحیح: جشن‌های زیادی هرساله پیرامون گرامی‌داشت شهیدان برگزار می‌شود!

(ترجمه)

۸۶- گزینه ۳

(میشی غمراری)

بیت فاقد آرایه تلمیح است و در این گزینه واژه «خلیل» به معنی «دوست» است و ارتباطی با داستان حضرت ابراهیم (ع) ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: تلمیح: اشاره به داستان حضرت خضر (ع) که آب حیات نوشید و عمر جاودان یافت.

گزینه ۲: تلمیح: اشاره به داستان سیمرغ و کوه افسانه‌ای قاف

گزینه ۴: تلمیح: به داستان حضرت موسی (ع) اشاره دارد (درختی که حضرت موسی (ع) در ولدی ایمن به حوالی کوه طور تجلی انوار حق تعالی را بر آن مشاهده کرد).

(علوم و فنون ادبی (۳)، یدیع)

۸۷- گزینه ۲

(رقا رنبری)

الف) مفاعیل فاعلاتن مفاعیل فاعلاتن (همسان دولختی)

ب) مفاعیل فاعلاتن مفاعیل فاعلن (ناهمسان)

ج) مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلن (ناهمسان)

د) مفاعیل فاعلاتن مفاعیل فاعلن (ناهمسان)

هـ) فاعلاتن مفاعیل فاعلن (ناهمسان)

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر)

۸۸- گزینه ۱

(معمود مشهران)

وزن این بیت، «مفعول مفاعیل مفاعیل» است، درحالی‌که وزن سایر ابیات، «مفعول مفاعیل مفاعی (فعولن)» است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر)

۸۹- گزینه ۴

(کتاب آبی پنهانه‌ای - کلکور سراسری ۱۴۰۰)

در بیت «ب» شاعر در انتظار صبح (می‌تواند استعاره از وصال باشد) است و انتظار طولانی خود را به انتظار روزه‌داران برای اتمام روز و رسیدن وقت افطار تشبیه می‌کند.

در بیت «هـ» نیز شاعر تمام شب را منتظر است تا نسیم صبحگاهی خبری از معشوق برایش بیاورد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مقووم، صفحه‌های ۳۴)

۹۰- گزینه ۳

(امیر حسین انشیری)

بیت صورت سؤال و سایر گزینه‌ها، در حال وصف زیبایی حضرت محمد (ص) هستند، درحالی‌که بیت گزینه ۳ «به وصف عظمت شخصیت و منش حضرت محمد (ص) پرداخته است، به گونه‌ای که آسمان پابوس ایشان می‌گردد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مقووم، صفحه ۳۶)

۹۵- گزینه «۴»

(میدرنگیری)

«باور می‌کنی» تصدیق (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «بال‌هایش» (جناحین + ه) / جناحیه / «هشتاد بار» ثمانین مرة (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «یک ثانیه» الثانیة الواحدة (رد گزینه ۱)

تکات مهم درسی:

(۱) مراقب فعل‌های مشابه باشید:

- صدق (تصدق): راست گفت

- صدق (تصدق): باور کرد

(۲) معدود اعداد ۱۱ تا ۹۹ همیشه به صورت مفرد می‌آید؛ مثال:

«هشتاد بار» ثمانین مرة

(ترجمه)

۹۶- گزینه «۱»

(آگاهان عبداللہ، سید معمرعلی مرتضوی)

صورت سؤال می‌گوید: «عالم بدون عمل، مانند درخت بی‌میوه است.» همه آیات داده شده، به ارتباط بین علم و عمل اشاره دارند، به جز گزینه «۱».

(مفقوم)

۹۷- گزینه «۳»

(معمرضا سوری - نوازند)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: وقود + وقود / معالجة + معالجة

گزینه «۲»: موسوعة + يؤخذون / ان تكلّم + ان تكلّم

گزینه «۴»: أكثر + أكثر / غیر + غیر

(ضبط مرکبات)

۹۸- گزینه «۴»

(کتاب لاک - کنگور انسانی ۱۴۰۲، نوبت دوم تیرماه)

در گزینه «۴»، «أربعة عشر» (۱۴) عددی بین ۱۱ تا ۹۹ است، پس معدود آن مفرد آمده است (بلداً). همچنین «التاسعة» بر وزن «الفاعلة» برای بیان ساعت صحیح است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «ولداي الاثنين» یک ترکیب وصفی - اضافی است، «الاثنين» (عدد دو اصلی) صفت برای «ولداي» است، پس باید از نظر اعراب با آن هماهنگ باشد. «ولداي» در واقع «ولدان + ی» بوده است، پس مرفوع است، بنابراین صفت آن نیز باید مرفوع باشد، پس «الاثنين» صحیح است.

گزینه «۲»: در عربی، اول یکان و سپس دهگان می‌آید، همچنین «ثمانون» نقش مفعول را برای فعل «رأيت» دارد، پس باید منصوب باشد، بنابراین عدد به شکل «خمساً و ثمانین» صحیح است.

گزینه «۳»: معدود «ثلاث» (۳) باید جمع بیاید، بنابراین «ثلاث مرکات» صحیح است.

تکات مهم درسی:

(۱) در اعداد سه تا ده، معدود به شکل جمع می‌آید.

(۲) در اعداد ۱۱ تا ۹۹، معدود همواره مفرد به کار می‌رود.

(۳) در عربی، برخلاف زبان فارسی، ابتدا یکان و سپس دهگان ذکر می‌شود.

(۴) ساعت در عربی همواره بر وزن «الفاعلة» می‌آید.

(عبر)

۹۹- گزینه «۳»

(معمرضا قادرالعینی - اسمفوان)

«قتل» فعل ماضی مجهول است، پس «مجاهدون» نائب فاعل و موصوف است و «الشجعان» هم صفت آن است. (ترجمه عبارت: مبارزان شجاع ما در جنگ تحمیلی کشته شدند، پس آنها را گرامی می‌داریم.)

تکات مهم درسی:

(۱) هرگاه اسم متنی، مضاف واقع شود، «ن» آخر آن حذف می‌شود؛ مثال: «مجاهدون + ضمیر متصل (نا) - مجاهدونا»

(۲) نائب فاعل همواره پس از فعل مجهول می‌آید و از نظر اعراب، همیشه مرفوع است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «يصدّر» فعل معلوم است، «صناعات» مفعول و موصوف است و «يدوية» صفت آن است. (وقتی فعل مجهول نداریم، قطعاً نائب فاعل نداریم!)

گزینه «۲»: «يَنْتَفِع» فعل مجهول است، اما نائب فاعل آن از نوع ضمیر موجود در فعل است. «رجل» مبتدا و موصوف و «عالم» صفت آن است.

گزینه «۴»: «تَغْلِقُ» فعل مضارع مجهول است. «تَوَافِدُ» نائب فاعل و مضاف است، «حجرات» نیز مضاف‌الیه آن است.

(انواع فعلات)

۱۰۰- گزینه «۲»

(سید معمرعلی مرتضوی)

در گزینه «۲»، «ثغنی» از «ثغر + نون و قایه + ضمیر (ی)» تشکیل شده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نون در «اضعی» جزء سه حرف اصلی فعل است.

گزینه «۳»: «حلواتی» یک اسم است.

گزینه «۴»: «عین» (در «عینی») یک اسم است.

(قواعد فعل)

عربی زبان قرآن (۲)

۱۰۱- گزینه «۱»

(ابوظالب درانی)

«نعمته الله» نعمت خدا، نعمت الله (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «ألف بين» قلوبکم: بین دل‌هایشان الفت ایجاد کرد (رد گزینه ۳) / «كنتم أعداء» دشمن بودید (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «نعمته» نعمش (رد گزینه ۳)

تکات مهم درسی:

اگر خبر، اسمی جمع باشد و وابسته‌ای هم نداشته باشد، می‌توان آن را به صورت مفرد نیز ترجمه کرد؛ مثال:

«كنتم أعداء» دشمن بودید / دشمنان (هم) بودید

(ترجمه)

۱۰۲- گزینه ۱

(مرثعی کافعم شیروری)

«بُن» اگر، چنانچه (رد گزینه ۴) / «زاد» زیاد شود، افزایش یابد (رد گزینه ۲) / «طائر الطنان» مرغ مگس خوار / «شاطا» فعالیت (رد گزینه های ۲ و ۴) / «فی الطیران» در پرواز (رد گزینه ۴) / «فلیبذل جَهداً کثیراً» باید تلاش زیادی انجام دهد (رد گزینه های ۲ و ۳) / «جسمه الضغیر» بدن کوچکش / «لیحفظ» تا - حفظ کند (رد گزینه های ۳ و ۴)

(ترجمه)

۱۰۳- گزینه ۲

(کتاب لاک - کنگور انسانی ۱۴۰۲ نوبت دوم تیرماه)

«فضل الإنسان» برتری انسان (رد گزینه ۳: «در» اضافی است) / «آن یؤثر» ترجیح دهد (رد گزینه های ۲ و ۴؛ فعل به اشتباه به صورت مصدر (اسم) ترجمه شده است) / «حیث یضرة» در جایی که به او زیان می رساند (رد سایر گزینه ها؛ در گزینه ۱، «حتی» اضافی است، در گزینه های ۳ و ۴، نیز «انجا - هرجا» معادل مناسبی برای «حیث» نیستند) / «حیث یَنفَعه» در جایی که به او سود می رساند (رد گزینه های ۲ و ۴) / «آلّا یكون» (آلّا - آن + لا) که نباشد (رد سایر گزینه ها) / «یقدّم» مقدم بدارد، ترجیح بدهد

(ترجمه)

۱۰۴- گزینه ۴

(معمرفنا سوری - نهاولر)

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه ۱: به کار برده اند ← به کار برده شده است (فعل ماضی مجهول است).
گزینه ۲: ترجمه درست عبارت: پدرم به مناسبت جشن تولدم پدرم دستبندی خرید، آن دستبند بسیار گران بود.
گزینه ۳: نمی رسید ← نخواهید رسید (فعل آینده منفی است)
دوستش دارید ← دوست دارید

(ترجمه)

۱۰۵- گزینه ۱

(سید معمرعلی مرتضوی)

«جوانی دروغگو» (موصوف و صفت نکره) شاب کذاب (رد گزینه های ۳ و ۴) / «در دریا» فی البحر (رد گزینه ۳) / «شنا می کرد» (فعل ماضی استمراری) کان یسبح (رد گزینه های ۲ و ۴) / «به غرق شدن واثمود کرد» تطاهر بالغرق (رد گزینه ۳) / «صدا زد» نادى (رد گزینه ۴)

(ترجمه)

۱۰۶- گزینه ۳

(امیرحسین شکوری)

در این عبارت، «مؤسّسة» نادرست است و شکل صحیح آن «مؤسّسة» است. همچنین «تسطیع» نیز نادرست و «تسطیع» درست است.

(ضبط حرکات)

۱۰۷- گزینه ۴

(کتاب لاک - کنگور انسانی ۱۴۰۲)

صورت سؤال، گزینه ای را می خواهد که در آن اسم فاعل وجود نداشته باشد. در گزینه ۴، «مؤلّفة» (با توجه به معنا و مفهوم جمله) اسم مفعول است، نه اسم فاعل. (ترجمه عبارت: این کتاب ها و موضوعاتشان، در سال های طولانی تألیف شده اند و تغییر نکرده اند!)

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه ۱: «صالح» بر وزن «فاعل» و اسم فاعل است. گزینه ۲: «مُتَقَدِّة» (با توجه به معنا و مفهوم جمله) اسم فاعل است. (ترجمه عبارت: قطعاً این برنامه هایی که منتشر شده اند، از مصیبت نادانی بسیار نجات دهنده هستند!)

گزینه ۳: «مُوافِقین» و «قائمة» هر دو اسم فاعل هستند.
تکمله: وقتی اسمی با «ه» شروع شده است و شک داریم که اسم فاعل است، یا اسم مفعول، باید به معنا و مفهوم جمله توجه کنیم:

- اگر اسم موردنظر، معنای «انجام دهنده کار یا دارنده حالت» داشته باشد، اسم فاعل است.

- اگر اسم موردنظر، معنای «انجام شده» داشته باشد، اسم مفعول است.

(قواعد اسم)

۱۰۸- گزینه ۲

(مصطفی قدیمی فرد)

می دانیم فعل شرط و جواب شرط را اگر ماضی باشند، می توان به دو زمان (ماضی یا مضارع) ترجمه کرد:

گزینه ۱: «یُتَس» (فعل شرط و ماضی است).

گزینه ۲: «أشاهد» (فعل شرط و مضارع است، پس فقط به صورت مضارع التزامی ترجمه می شود).

گزینه ۳: «تُعَلِّم» (فعل شرط و ماضی است).

گزینه ۴: «لم یجتهد» (فعل شرط است و از ساختار «لم + مضارع» تشکیل شده است، پس معنای ماضی دارد).

(انواع فعلیات)

۱۰۹- گزینه ۳

(معمرفنا کافعی نصرآبادی)

صورت سؤال، صفتی را می خواهد که با بقیه فرق کند. در گزینه ۳، «شدید» صفت برای «إعصار» است و به شکل یک اسم آمده است نه فعل.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه ۱: «یرشده» فعلی است که در توصیف اسم نکره «حکیم» آمده است.

گزینه ۲: «یُعَلِّمَنی» فعلی است که در توصیف اسم نکره «حکیم» آمده است.

گزینه ۴: «لا تکسبان» فعلی است که در توصیف اسم نکره «جعمنان» آمده است.

(قواعد اسم)

۱۱۰- گزینه ۳

(سید معمرعلی مرتضوی)

«دانش آموزان برخاستند تا این که بیشتر تلاش کنند!» دلالتی بر طلب ندارد.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه ۱: «علی + اسم» در ابتدای جمله، معمولاً معنای «هر - واجب است» می دهد و دلالت بر طلب دارد.

گزینه ۲: «لیحاول» معنای امری برای غایب داشته و دلالت بر طلب دارد.

گزینه ۴: «حاولوا» فعل امر مخاطب است و دلالت بر طلب دارد.

(قواعد فعل)

منطق

۱۱۱- گزینه ۳

در متن درس تأکید شده است که منطق فقط ابزاری برای فهم فلسفه نیست، بلکه در زندگی روزمره در امور مختلفی مانند تصمیم‌گیری، تعلیم و تعلم، دادوستد و حتی گفت‌وگوهای روزمره نقش اساسی دارد. همچنین، به نقش منطق در تشخیص درستی یا نادرستی استدلال‌های تشریفات و آگهی‌های تجاری نیز اشاره شده، اما این‌ها هر یک نمونه‌هایی جزئی از یک کاربرد کلی‌تر هستند. گزینه ۳ «این کاربرد کلی و اصلی را به خوبی پوشش می‌دهد و جامع‌ترین و دقیق‌ترین گزینه در میان چهار مورد است. سایر گزینه‌ها یا بخشی از کاربرد را ذکر کرده‌اند یا تأکید را از نکته اصلی منحرف کرده‌اند»

(منطق، منطق، ترازوی اثربشه، صفحه ۵)

۱۱۲- گزینه ۳

عبارت مندرج در گزینه ۳ «نوعی مغالطه ابهام در مرجع ضمیر است». در عبارت گزینه ۲ «معلوم نیست نهاد جمله صحیح است» از زبان شنوندگان چیست. مرجع ضمیر مورد اشاره در این عبارت می‌تواند «فزایش بودجه عمرانی دولت» باشد یا اینکه کل گزاره سخنان را تأیید کنند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱ «این عبارت می‌تواند زمینه‌ساز دو مغالطه شیوه نگارشی کلمات باشد. الف) ویرگول: برادر پدر بزرگم فوت کرده است. / برادر، پدر بزرگم فوت کرده است»

ب) کلمه «فوت» می‌تواند هم به معنای «مردن» تلقی شود و هم به معنای «جریان هوایی که از دهان بیرون می‌آید». البته این مورد هم مغالطه نگارشی است، زیرا با گذاشتن ضمه (ـُ) روی حرف اول می‌توان از آن جلوگیری کرد و در واقع این دو معنا مربوط به دو لفظ متفاوت هستند.

گزینه ۲ «غامن: ضمانت‌کننده یا قطعه‌ای که مانع فعال شدن ناخواسته پمپ می‌شود»

گزینه ۴ «در واقع شخص بسیار خجالتی است و گوینده عبارت مثبته را درباره‌اش به کار برده است»

(منطق، ترکیبی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۷ و ۱۵ و ۱۰۶)

۱۱۳- گزینه ۲

اگر قضیه صادق «بعضی الف ب است» را داشته باشیم، آنگاه رابطه بین موضوع و محمول این قضیه می‌تواند تساوی، عموم و خصوص مطلق و یا عموم و خصوص من‌وجه باشد، اما نمی‌تواند تباین باشد.

مثال برای تساوی: بعضی اجسام دارای بُعد هستند.

مثال برای عموم و خصوص مطلق: بعضی اجسام گیاه هستند.

مثال برای عموم و خصوص من‌وجه: بعضی میوه‌ها شیرین هستند.

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۱۱۴- گزینه ۳

(عسین آفونری راهنمایی)

تعریف «حسادت» به «آرزوی داشتن آنچه دیگران دارند، بدون آنکه آرزوی نابودی نعمت دیگری را داشته باشید» بی‌ربط است؛ و بین تعریف و مفهوم تعریف‌شده تبیین وجود دارد؛ به دلیل اینکه این تعریف برای مفهوم «غبطه» است.

در واقع می‌توان گفت مفهوم «آرزوی داشتن آنچه دیگران دارند» به دو مفهوم مجزا تقسیم می‌شود که هیچ مصداق مشترکی با هم ندارند: (۱) غبطه (که تعریفش در صورت سؤال آمد). (۲) حسادت: آرزوی داشتن آنچه دیگران دارند، همراه با آرزوی نابودی نعمت دیگران.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

۱۱۵- گزینه ۲

(امیرمحمد قلعه‌کاهی)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱ «ابتدا مشاهدات خود را مطرح کرده است و سپس به روش علم تجربی متوسل شده است که هر دو در حیطه استقرای تعمیمی هستند»
گزینه ۲ «استنتاج بهترین تبیین است. زیرا احتمالات مختلف بررسی شده‌اند و تبیین‌های اشتباه حذف شده‌اند و البته احتمالات دیگری هم وجود دارد. مثلاً ممکن است در راه رفتن به منزل تصادف کرده باشد و الان در بیمارستان باشد. اما این احتمالات دیگر بعید بوده‌اند و تلویحاً رد شده‌اند»

گزینه ۳ «استدلال قیاسی است، زیرا از همه افراد سؤال پرسیده شده و به‌طور قطعی نتیجه گرفته است که «همه آنها دعوت‌م را پذیرفته‌اند». چون تمام جامعه آماری را بررسی کرده‌ایم، این استدلال، استقرای تام است که نوعی قیاس محسوب می‌شود»

گزینه ۴ «محمد تجربیات محدود خود (درمان سردرد با قرصی خاص) را به همه موارد و برای همه افراد تعمیم داده است. پس استقرای تعمیمی است»

نکته: عبارت گزینه ۲ «در ساختاری شبیه ساختار قیاس استثنایی بیان شده است، اما قید «احتمالاً» در جمله دوم باعث می‌شود محتوای آن مطابق با استنتاج بهترین تبیین باشد»

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۱ و ۴۹)

۱۱۶- گزینه ۴

(محمدرضا یقانی)

باید دقت کنید که ابتدا قضیه را استانداردسازی کنید، به‌طوری‌که رابطه یا نسبت، فعل ربطی یا اسنادی باشد. یعنی قضیه «پروانه به دور شمع گشت» باید به صورت «پروانه گردان به دور شمع بود» تبدیل شود؛ پس محمول در آن، «گردان به دور شمع» است. قضیه «جهان گشت ویران ز کردار او» به صورت «جهان ز کردار او ویران گشت» مرتب‌سازی می‌شود؛ پس موضوع در آن، «جهان» است. دقت کنید که در قضیه اول، «گشت» اسنادی نیست ولی در قضیه دوم، «گشت» اسنادی است.

(منطق، قضیه عقلی، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

۱۱۷- گزینه ۱»

(پوار پاکدل - فاروج)

اگر قضیه «هیچ الف ب نیست» کاذب باشد، متناقض آن یعنی قضیه «بعضی الف ب است» قطعاً صادق است، زیرا در احکام مربع تقابل قضایای متناقض همزمان کاذب و همزمان صادق نمی‌توانند باشند و از صدق و کذب یک طرف قضیه می‌توان به کذب و صدق قضیه متناقض آن دست یافت. بنابراین صدق قضیه گزینه ۱» که متناقض قضیه کاذب صورت سؤال است، نتیجه‌گیری درستی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲» قضیه «هر الف ب است» در این گزینه متضاد قضیه «هیچ الف ب نیست» است و با توجه به احکام قضایای متضاد از صدق یک طرف تضاد می‌توان به کذب طرف مقابل رسید، اما از کذب یک طرف تضاد نمی‌توان درباره قضیه متقابل با آن نظری داد.

گزینه ۳» قضیه «بعضی الف ب نیست» در این گزینه متداخل قضیه «هیچ الف ب نیست» است و با توجه به احکام قضایای متداخل از کذب قضیه کلی نمی‌توان به کذب قضیه جزئی متداخل با آن دست یافت.

گزینه ۴» از قضایای کاذب نمی‌توان عکس مستوی گرفت. **نتیجه:** عکس مستوی را تنها از قضایای صادق می‌توان گرفت نه قضایای کاذب.

(منطق، احکام قضایا، صفحه‌های ۶۳ و ۶۸)

۱۱۸- گزینه ۳»

(عبود نژادلیف - تبریز)

با توجه به اینکه یکی از مقدمات سالبه است پس مقدمه بعدی نمی‌تواند سالبه باشد. (رد گزینه‌های ۱ و ۴)
با توجه به اینکه در نتیجه محمول (ج) دارای علامت مثبت است، طبق شرط سوم اعتبار قیاس اقترانی باید در مقدمه‌ها هم دارای علامت مثبت باشد و چون این مفهوم در گزینه ۲» علامت منفی دارد، این گزینه هم نمی‌تواند پاسخ درست باشد.
با در نظر گرفتن گزینه ۳» (هر ج ب است) هم قانون نتیجه قیاس و هم شرایط اعتبار قیاس اقترانی رعایت می‌شوند.

(منطق، قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۶ و ۸۰)

۱۱۹- گزینه ۲»

(معمد گرمی‌نیا - رفسنجان)

قیاس استثنایی در کلی‌ترین حالت با توجه به قضیه شرطی‌اش دارای دو نوع اتصالی و انفصالی است. از طرفی خود قیاس انفصالی هم دارای سه نوع است، یعنی جمعاً ۴ نوع قیاس استثنایی داریم که هر کدام نیز چهار حالت دارند؛ پس قیاس استثنایی در کل دارای ۱۶ حالت است.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۹۰ و ۹۵)

۱۲۰- گزینه ۱»

(معمد گرمی‌نیا - رفسنجان)

این عبارت می‌تواند هم به مغالطه مسموم کردن چاه نزدیک باشد، هم به تله‌گذاری و هم به توسل به احساسات، مثلاً در داستان لباس پادشاه اشخاصی که پادشاه را عریان می‌بینند و نمی‌گویند، از ترس نادان

نامیده شدن ساکت می‌مانند؛ یعنی هم صفت ناشایستی به کسانی که نپذیرفتند پادشاه لباس زیبایی دارد نسبت داده شده است (مسموم کردن چاه)، هم از «ترس» که یک احساس است سوء استفاده شده است (توسل به احساسات) و هم طرف دیگر نادان پنداشته شدن، «دانا» فرض شدن با تأیید زیبایی لباس شاه است (تله‌گذاری) و تمام این افراد نخواهند رسوا شوند و همرنگ جماعت شده‌اند.

(منطق، سنهنگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۵ و ۱۱۱)

فلسفه یازدهم

۱۲۱- گزینه ۳»

(عسین آژوندی - رهنماهی)

دانش فلسفه و علم روان‌شناسی در موضوع و روش مشترک نیستند؛ اما ممکن است در مسائل و مباحث مشترک باشند؛ مثلاً در مسئله شناخت که هم مسئله روان‌شناسی است هم فلسفه، اما در عین حال هر کدام این مسئله را از جنبه‌های مختلفی بررسی می‌کنند.

(فلسفه یازدهم، ترکیبی، صفحه‌های ۹، ۱۰ و ۱۳ و ۱۵)

۱۲۲- گزینه ۳»

(پوار پاکدل - فاروج)

در مصراع «آن که آورد مرا باز برد تا وطنم» وطن همان عالم حقیقی است که مردم بدان هدایت می‌شوند نه عالمی که بدان خو گرفته‌اند. مردم مانند زندانیان درون غار به عالم سایه‌ها (عالم محسوس و غیرحقیقی) خو گرفته‌اند و به کمک فیلسوف و به تدریج و به‌سختی به وطن یا همان عالم معقول و حقیقی دست می‌یابند و هدایت می‌شوند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» مردم به عالم درون غار یا همان عالم محسوس عادت کرده‌اند و آن را حقیقی می‌دانند.

گزینه ۲» فیلسوف آن زندانی‌ای است که ابتدا به‌تنهایی از زنجیر عادت‌ها و تعصبات و باورهای غلط رهایی می‌یابد و سپس به‌تنهایی سعی در هدایت دوستان خود و مردم دارد بنابراین فیلسوف ابتدا هم در دست‌یابی به حقیقت و هم در هدایت خلق تنهاست.

گزینه ۴» تمثیل غار با تمام تمادهای درون آن مثالی برای استقلال در اندیشه و رهایی از عادت‌های غیرمنطقی است.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۴ و ۲۶)

۱۲۳- گزینه ۳»

(اموسی سپاهی - سراوان)

تردید عمومی در مورد حقیقت و دانش به‌طور مستقیم نتیجه منفی تنوع آرا و نظریات متضاد فیلسوفان و اندیشمندان اولیه یونان باستان بود که منجر به بی‌اعتمادی به دانش و اندیشه شد. این تردید عمومی، یکی از نتایج مستقیم و فوری این تضاد آرا بود.

(فلسفه یازدهم، آغاز تفکر فلسفه، صفحه ۳۶)

۱۲۴- گزینه ۳»

(پارکین ریعی)

تفاوت بنیادین میان سقراط و این گروه در رویکرد به حقیقت و مخاطب است. سقراط، به جای تحمیل اندیشه، با پرسشگری تدریجی، ذهن مخاطب را به تفکر واداشته و او را به سوی کشف حقیقت سوق می‌داد. در مقابل، مغالطه‌گران با بهره‌گیری از فنون ظاهری گفتار و مهارت در سخنوری، صرفاً هدف اقناع مخاطب را داشتند، حتی اگر استدلالشان فاقد پایه منطقی بود. گزینه‌های دیگر یا نادرست‌اند یا تفاوت‌هایی حاشیه‌ای‌اند.

(فلسفه یازدهم، زندگی پراساس اندیشه، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۱۲۵- گزینه ۲»

(ابومحمّد قلعه‌کاهی)

هر شناختی یک متعلق و مابازا دارد، اما این مابازا لزوماً در خارج از ذهن انسان نیست، بلکه گاهی متعلق شناخت (چیزی که انسان به آن شناخت دارد) درون ذهن و تفکر انسان است، همچون بسیاری از موضوعات علم منطقی؛ و گاهی اصلاً خود ماهیت انسان به‌طور کلی می‌تواند موضوع شناخت باشد.

پرسی دیگر گزینه‌ها:

گزینه ۱: وقتی کودک می‌گوید «همی دایم» یعنی آنکه معنا و مفهوم شناخت و دانستن برای او روشن است، منتها می‌داند این معنای روشن (شناخت) در مورد یک موضوع برای او حاصل نشده و به همین علت می‌گوید «همی دایم».

گزینه ۳: همین که ما با طرف مقابل خود صحبت می‌کنیم، یا لیوان آبی را برمی‌داریم و می‌نوشیم، یا از عمل کسی خوشحال یا عصبانی می‌شویم، گویای آن است که ما به امکان شناخت خود پی برده‌ایم.

گزینه ۴: گریاس که یکی از سوفیست‌ها بود اعتقاد داشت: «اولاً چیزی وجود ندارد...» همین حرف او نشان‌دهنده انکار «اصل واقعیت داشتن جهان» در اولین گام است.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه‌های ۶۶ و ۶۸)

۱۲۶- گزینه ۴»

(محمّد کریمی‌تپا - رقیستان)

عقل ابزاری برای شناخت است که هم می‌تواند با اتکا بر حواس به شناخت برسد و هم بدون استفاده از حواس. آنگاه که از داده‌های حسی استفاده می‌کند، موجب شناخت تجربی می‌شود.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۱ و ۵۴)

۱۲۷- گزینه ۲»

(علی معزی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: بحث ابن‌سینا درباره شناخت شهودی، در فضایی مجزا از استدلال عقلی بود.

گزینه ۳: اصل برای ملاصدرا «عقل» بود و معارف وحیانی تنها «شاهد» و دلیل تأیید آموزه‌های عقل در فلسفه او هستند.

گزینه ۴: نظام فلسفی سهروردی مبتنی بر شهود است. او کوشید آنچه را از طریق شهود به دست آورده بود، تبیین استدلالی کند.

(فلسفه یازدهم، گامی به درفیه معرفت، صفحه‌های ۶۱ و ۶۳)

۱۲۸- گزینه ۴»

(غیروز نژادتف - پیریز)

نظر سقراط و افلاطون درباره حقیقت انسان کمابیش یکی بوده و در گزینه‌ها باید دنبال دیدگاه افلاطون بگردیم. عبارت گزینه ۴ «منطبق با نظر افلاطون است».

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: از منظر افلاطون نفس هیچ‌یک از محدودیت‌های بدن را ندارد. گزینه ۲: در دیدگاه افلاطون نفس انسان جزء عقلانی وجود او است نه جزئی از عقل او.

گزینه ۳: دیدگاه ارسطو است.

(فلسفه یازدهم، پستی انسان (۱)، صفحه ۷۲)

۱۲۹- گزینه ۱»

(محمّد رضایی‌بقا)

از نظر فلاسفه مسلمان، نمی‌توان انسان را به یک موجود صرفاً زمینی و مادی تقلیل داد و در همان حال برای وی ویژگی‌هایی متعالی و ارزشمند مانند آزادی، کرامت انسانی، نوع‌دوستی و فضایی از این قبیل قائل شد. (نادرستی گزینه ۱) آنان همچنین یا خود عارف بودند یا عارفانی را می‌شناختند که با قدم سلوک و پاکی نفس، به مرحله‌ای رسیده بودند که موازنه برتر و مجرد هستی را شهود می‌کردند. (درستی گزینه ۴) آنان همچنین با تفکر و تعمق فکری، دینی را قبول کرده بودند که در کتاب آسمانی‌اش به روشنی و آشکارا از حقیقتی به نام «روح» سخن گفته و آن را هدیه‌ای الهی و غیرزمینی شمرده است. (درستی گزینه ۳). همچنین، این کتاب آسمانی انسان را موجودی جاویدان، جانشین خدا در زمین و موجود فرشتگان محسوب کرده است. (درستی گزینه ۲)

(فلسفه یازدهم، پستی انسان (۲)، صفحه ۷۸)

۱۳۰- گزینه ۲»

(محمّد رضایی‌بقا)

کارهایی که انسان آن‌ها را برای رفع نیازهای خود انجام می‌دهد، مانند خرید ملایحتاج روزانه و یا استراحت و آشپزی، فعل طبیعی هستند، ولی دسته دیگر فعلی هستند که مورد ستایش و تحسین یا سرزنش و تقبیح قرار می‌گیرند، مانند احسان و ایثار که به آن‌ها فعل اخلاقی می‌گویند. انسان‌ها به افعال طبیعی نیز به صورت فطری گرایش دارند و همه انسان‌ها کمابیش افعال طبیعی را انجام می‌دهند، اما ممکن است انسانی هیچ فعل اخلاقی‌ای انجام ندهد.

نکته: افعال به ظاهر طبیعی هم اگر با هدفی اخلاقی انجام شوند (که قابل قضاوت یعنی تحسین یا سرزنش باشد)، اخلاقی محسوب می‌شوند. در واقع ملاک تمایز اصلی این دو نوع فعل «هدف و غایتی است که شخص از انجام آنها دارد».

(فلسفه یازدهم، انسان، موهوب اقلاتی‌گرا، صفحه ۸۵)

اقتصاد

۱۳۱- گزینه «۴»

(مهری ضیائی)

بررسی موارد نادرست:

الف) کارآفرینان سازمان دهنده هستند یعنی منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می کنند.

ج) امروزه بسیاری از کسب و کارها در ایران به شکل شخصی اند.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه های ۶، ۷، ۱۶ و ۱۷)

۱۳۲- گزینه «۳»

(آفرین ساهری)

بررسی گزینه ها:

گزینه «۱» صحیح است؛ در نقطه C، فرد ۳ کیلو گوشت و ۶ کیلو مرغ می تواند بخرد، در نقطه E فرد تمامی پول خود را به خرید مرغ اختصاص می دهد و می تواند حداکثر ۱۵ کیلو مرغ خریداری کند و هیچ واحد از گوشت را خریداری نمی کند، در نتیجه می توان گفت هزینه فرصت انتخاب نقطه E، به جای خرید از نقطه C، ۳ کیلو گوشت یا ۴۵ واحد پولی ($3 \times 15 = 45$) است که فرد از آن صرف نظر کرده است.

گزینه «۲» صحیح است؛ برای مثال اگر بخواهیم از نقطه D به نقطه C برویم، میزان خرید گوشت از ۲ کیلو به ۳ کیلو افزایش می یابد و میزان خرید مرغ از ۹ کیلو به ۶ کیلو کاهش می یابد، از آنجا که نمودار خط بودجه به صورت خطی با شیب ثابت است بنابراین می توان گفت به دست آوردن ۱ کیلو گوشت بیشتر، مستلزم از دست دادن ۳ کیلو مرغ است.

گزینه «۳» نادرست است، بودجه این خانوار با توجه به نقطه A برابر است با: واحد پولی $5 \times 15 = 75 =$ بودجه خانوار در نقطه F، فرد ۲ کیلو گوشت و ۳ کیلو مرغ می تواند بخرد، بنابراین میزان پول صرف شده در این نقطه برابر است با:

$$F = (2 \times 15) + (3 \times 5) =$$

$$= 30 + 15 = 45 \text{ واحد پولی}$$

در نتیجه با مقایسه پول صرف شده در نقطه F، با بودجه فرد می توان نتیجه گرفت با انتخاب نقطه F، فرد ۳۰ واحد پولی ($75 - 45 = 30$) پس انداز خواهد داشت.

گزینه «۴» صحیح است؛ در نقطه G این خانواده ۶ کیلو بیشتر از بودجه خود (نسبت به نقطه C) مرغ خریداری خواهد کرد و میزان خرید گوشت تغییری نمی کند. بنابراین بودجه این خانواده ۳۰ واحد پولی ($6 \times 5 = 30$) باید افزایش یابد تا بتواند نقطه G را انتخاب کند.

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه های ۲۷ و ۲۸)

۱۳۳- گزینه «۱»

(مهری گاردان)

- خطرپذیری پایه و اساس نیاز به تهیه بیمه است.

- قیمت اولیه در روی هر ورقه سهم توسط شرکت پذیرهنویسی مشخص می شود.

- در حساب های سپرده سرمایه گذاری بلندمدت نرخ سود تا پایان دوره قرارداد تغییری نمی کند.

(اقتصاد، پس انداز و سرمایه گذاری، صفحه های ۱۵۵، ۱۵۶ و ۱۶۰)

۱۳۴- گزینه «۴»

(سا را شریفی)

زمانی که اقتصاد کشور دچار تورم می شود، برای پیشگیری از افزایش قیمت ها یا کاهش سرعت آن، بانک مرکزی سیاست کاهش نقدینگی یا همان کاهش حجم پول در گردش را به کار می گیرد.

بانک مرکزی می تواند با فروش اوراق مشارکت به مردم به طور مستقیم از مقدار پول در دست مردم بکاهد. تورم را کنترل و نقدینگی در گردش را کاهش دهد.

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه ۱۳۳)

۱۳۵- گزینه «۲»

(مهری تمیانی)

اقتصاد مقاومتی، اقتصادی است پیشرفته، مردمی و دانش بنیان که در برابر تهدیدات و تکان های داخلی و خارجی، آسیب پذیر است و با اتکالی به قابلیت ها و ظرفیت های داخلی و استفاده از فرصت های بیرونی، نیازها و مشکلات اقتصادی را رفع می کند و با تحریم ها و تهدیدات دشمنان، به زانو در نمی آید. استقلال اقتصادی به معنای قطع ارتباط با کشورهای دیگر نیست و هر کشوری برای پیشرفت، به تعامل منطقی با کشورهای دیگر نیاز دارد. مهم آن است که این تعامل، مقتدرانه و از روی تدبیر باشد.

(اقتصاد، مقاومت سازی اقتصاد، صفحه های ۱۱۱ و ۱۱۵)

۱۳۶- گزینه «۳»

(معمربین متولی)

الف) گاهی دولت ها برای حمایت از صنایع داخلی خود و کاهش وابستگی اقتصادی به کشورهای دیگر، تعرفه های گوناگونی بر واردات برخی از کالاها وضع می کنند.

ب) کشور انگلستان در سال ۱۷۰۱، قانونی را در مجلس خود تصویب کرد که براساس آن واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی به کشور ممنوع اعلام می کرد. این قانون در حمایت از صنعت منسوجات داخلی انگلستان صورت گرفته بود.

ج) در سال ۱۹۴۷، ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گراییانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان، قراردادی غیررسمی را امضا کردند که به نام قرارداد «غات» مشهور شد.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه ۷۵)

۱۳۷- گزینه «۴»

(اقتصاد سادگی)

- نمودار صعودی نشان‌دهنده نمودار عرضه است. در نمودار عرضه رابطه قیمت و عرضه مستقیم است، یعنی با افزایش قیمت میزان عرضه بیشتر خواهد شد. بنابراین بالا رفتن روی نمودار عرضه بیانگر قیمت بیشتر کالا و افزایش عرضه است. در نقطه B نسبت به نقطه A عرضه و قیمت بیشتر است.

- در وضعیت تعادل در بازار میزان عرضه و تقاضا با هم برابر می‌شود. در این نقطه، تولیدکننده حداکثر دریافتی را دارد زیرا تمام کالاهای تولیدی خود را به فروش می‌رساند.

- نقطه E بیانگر وضعیت مازاد تقاضا (کمبود عرضه) در بازار است. در این حالت چون گروهی از تقاضاکنندگان نمی‌توانند کالای مورد نظر خود را پیدا کنند حاضرند آن را با قیمت بیشتری بخرند و این باعث بالا رفتن قیمت کالا تا رسیدن به تعادل می‌شود. همچنین در این نقطه همه محصولات تولیدکنندگان به فروش می‌رسد، زیرا میزان تقاضا زیاد است.

(اقتصاد، بازار پیست و چگونه عمل می‌کند، صفحه‌های ۴۸ و ۵۱)

۱۳۸- گزینه «۴»

(معمربین متولی)

(الف)

= مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در مرحله دوم
نرخ مالیات بر ارزش افزوده × (قیمت کالا در مرحله اول - قیمت کالا در مرحله دوم)

$$(40,000 - 30,000) \times \frac{9}{100} = 900$$

(ب)

= مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله اول
نرخ مالیات بر ارزش افزوده × قیمت کالا در مرحله اول

$$30,000 \times \frac{9}{100} = 2,700$$

ج)

$$\begin{aligned} &= \text{مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده} \\ &= \text{مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر (سوم)} \\ &\text{نرخ مالیات بر ارزش افزوده} \times \text{قیمت کالا در مرحله سوم} \\ &= 70,000 \times \frac{9}{100} = 6,300 \text{ تومان} \end{aligned}$$

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست، صفحه ۶۳)

۱۳۹- گزینه «۲»

(کشور تیرماه ۱۴۰۴)

بیکاری دوره‌ای: بیکاری‌ای که هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد. در دوره رکود، تولید کاهش می‌یابد و به همین دلیل شرکت‌ها استخدام خود را متوقف می‌کنند یا بخشی از نیروهای خود را بیکار می‌کنند.

$$\begin{aligned} &\text{جمعیت زیر ۱۵ سال} - \text{جمعیت کل} = \text{جمعیت ۱۵ سال و بالاتر} \\ &2,900,000 - 900,000 = 2,000,000 = \text{جمعیت ۱۵ سال و بالاتر} \\ &\text{جمعیت غیرفعال} - \text{جمعیت ۱۵ سال و بالاتر} = \text{جمعیت فعال} \\ &2,500,000 - 400,000 = 2,100,000 = \text{جمعیت فعال} \\ &\text{جمعیت شاغل} - \text{جمعیت فعال} = \text{جمعیت بیکار} \\ &500,000 - 2,000,000 = 2,500,000 = \text{جمعیت بیکار} \\ &\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100 \\ &= \frac{500,000}{2,100,000} \times 100 = 23.8\% \end{aligned}$$

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۵ و ۸۷)

۱۴۰- گزینه «۲»

(کشور قاجار از کشور ۱۴۰۴)

الف - صحیح است: سالیانه حدود ۱/۳ میلیارد تن از مواد غذایی تولید شده برای مصرف انسان در جهان دور ریخته می‌شود. این مقدار، یک سوم کل محصول غلات جهان را شامل می‌شود. در نتیجه خواهیم داشت:

$$\begin{aligned} &\text{میلیارد تن} \times \frac{1}{3} = 333 \text{ میلیون تن} \\ &\text{ب} - غلط است: براساس گزارش فائو - سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد - سالیانه حدود ۱/۳ میلیارد تن از مواد غذایی تولید شده برای مصرف انسان در جهان دور ریخته می‌شود. \\ &\text{ج} - صحیح است: سالیانه حدود ۱/۳ میلیارد تن از مواد غذایی تولید شده برای مصرف انسان در جهان دور ریخته می‌شود. \\ &\text{د} - غلط است: بعضی گزارش‌ها نشان از آن دارد که در ایران اتلاف مواد غذایی بسیار فراتر از متوسط جهانی است. \end{aligned}$$

(اقتصاد، تصمیم‌گیری در مقایسه، صفحه ۱۴۸)

عربی، زبان قرآن (۳)

۱۴۱- گزینه «۴»

(معموز پازیرین - یاسوج)

«إِنْ» قطعاً، بدون شک (باید در اول جمله بیاید؛ رد گزینه ۲) / «تَعْلَنَاهُ» قرآناً عربیاً «قرآن را به زبان عربی قرار دادیم» (رد گزینه ۳) / «لَعَلَّكُمْ» امید است شما (رد گزینه ۱) / «تَعْقِلُونَ» پندیدید، خردورزی کنید (ترجمه، براساس امتحان نهایی فرورد ۱۳۹۹)

۱۴۲- گزینه «۴»

(درویشعلی ابراهیمی)

«لا سوء» («لاهی نفی جنس» هیچ بدی (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «أَسْوَأُ» بدتر (رد سایر گزینه‌ها) / «مِنَ الْكُذِبِ» از دروغ (رد سایر گزینه‌ها) (ترجمه، براساس امتحان نهایی فرورد ۱۴۰۲)

۱۴۳- گزینه «۲»

(سید معصودعلی مرتضوی)

«قَدْ أَنْطَوَى» به هم پیچیده شده است (رد گزینه ۳؛ فعل به صورت متعدی ترجمه شده است) / «فِي الْإِنْسَانِ» در انسان / «عَالَمٌ مُّملوءٌ بِالْعَجَائِبِ» جهانی پر از شگفتی‌ها (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «فَيَجِبُ» پس باید (رد گزینه ۳) / «أَنْ نَكْتَشِفَ» کشف نمائیم (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «قَلِيلًا مِنْ» کمی از (رد گزینه ۱) / «هَذِهِ الْعَجَائِبِ» این شگفتی‌ها (رد گزینه‌های ۱ و ۴) (ترجمه)

۱۴۴- گزینه «۲»

(معینرضا قاندرامینی - اصفهان)

«لَا تَجَالِسْ» فعل نهی از صیغه متکلم به معنای «نباید هم‌نشینی کنی» است (رد گزینه ۱). معادل فارسی «کَانَ» در گزینه «۳» نیامده است (رد گزینه «۳»). «بَيْنَا» میان ما (رد گزینه «۴»)

تکات مهم درس:

فعل نهی در صیغه‌های غایب و متکلم، به صورت «نباید + مضارع التزامی» ترجمه می‌شود.

(ترجمه)

۱۴۵- گزینه «۳»

(آرمین ساعدپناه)

«أَيُّ كَاشٍ» مردم بدانند: لَيْتَ النَّاسِ يَعْلَمُونَ (رد سایر گزینه‌ها) / «فَتَخَارَ» تنها به عقلی استوار است: إِنَّمَا الْفَخْرُ لِعَاقِلٍ ثَابِتٍ (رد سایر گزینه‌ها)

تکات مهم درس:

دقت کنید که «ثُمَّ» (فقط) بر بخش دوم جمله تأکید دارد.

(ترجمه)

۱۴۶- گزینه «۳»

(افشین کریمیان قهر)

در این گزینه، بیت فارسی با آیه «بَا دَهَانْ هَايشَان چيزی را می‌گویند که در دل‌هایشان نیست» ارتباطی ندارد.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «تو نمی‌دانی شاید خداوند پس از آن امری (تو) ایجاد کند»
گزینه «۲»: «خشمگین نشو چرا که خشم مایه تباهی است»
گزینه «۴»: «هیچ خبری در سخنی نیست مگر اینکه همراه با عمل باشد» (مفهوم)

۱۴۷- گزینه «۲»

(درویشعلی ابراهیمی)

«میوه لذیذی که مردم آن را به صورت خشک‌شده می‌خورند!» تعریف مناسبی برای «الطین: عِل» نیست.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: زیسمان سفیدی در بدن که در آن حس جریان دارد. (عصب)
گزینه «۳»: وسیله‌ای برای خارج کردن آب میوه. (آبمیوه‌گیری)
گزینه «۴»: ماده‌ای قرمز از بدن حیوان که غذاها از آن ساخته می‌شوند (گوشت)

(مفهوم، براساس تمرین صفحه کتاب درسی)

۱۴۸- گزینه «۴»

(امیرحسین شگوری)

صورت سؤال، درباره کاربرد اشیاء «لکن» در جمله می‌پرسد. می‌دانیم که «لکن» برای «رفع ابهام و تکمیل جمله قبل از خود» استفاده می‌شود، همچنین جمله قبل و بعد از آن، معمولاً با هم از نظر معنایی متضادند، به همین دلیل در گزینه «۴» اشیاء به کار رفته است و به جای آن، باید از «أَنْ» استفاده می‌شد.

ترجمه عبارت: بسیاری از مردم سلامتی را دوست دارند و اعتقاد دارند اما آن ارزشمندتر از هر ثروت دیگری است.

در سایر گزینه‌ها، «لکن» به درستی به کار رفته است.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: غذا بسیار لذیذ و برای بدن مقوی بود اما آن گران بود.
گزینه «۲»: برای امتحان سخت بسیار درس خواندم اما نتایج متأسفانه آنگونه که توقع داشتم نبود.

گزینه «۳»: اخلاقی اساس هر جامعه سالمی را تشکیل می‌دهد اما بعضی از مردم اهمیت آن را درک نمی‌کنند.

(انواع فعلات)

۱۴۹- گزینه «۱»

(کتاب آبی پنهانه‌ای، یا تغییر)

«لِیت» برای بیان حسرت و «لَعَلَّ» برای امید استفاده می‌شود.

(انواع فعلات)

۱۵۰- گزینه «۲»

(معموز پازیرین - یاسوج)

صورت سؤال، «أَنْ» مشبّهة بالفعل را می‌خواهد.

در گزینه «۲»، «أَنْ» چون بر سر اسم (أَجْرَكَ) و در وسط جمله آمده است، «أَنْ» مشبّهة بالفعل می‌باشد.

تکات مهم درس:

دقت شود بعد از «ف» منادا، فعل «قَالَ، يَقُولُ» و مشتقات آن، عموماً از «إِنْ» استفاده می‌شود. (مانند گزینه‌های ۱، ۳ و ۴)

(انواع فعلات)

فلسفه دوازدهم

۱۵۱- گزینه ۲

(موسی سپاهی - سروان)

آب به عنوان یک واقعیت فیزیکی، ماهیت و وجود آن را به عنوان مفاهیمی انتزاعی (ذهنی) تحت تأثیر قرار می دهد. «آب» (ماهیت) و «وجود آب» دو مفهوم مختلف و متفاوت از یک واقعیت فیزیکی هستند. این واقعیت فیزیکی در جهان خارج است و ذهن ما مفاهیم مذکور را از آن انتزاع می کند. توجه: عبارت های گزینه های ۱ و ۴ را می توان با اندکی تسامح پذیرفت، اما صورت سؤال به دنبال گزاره «دقیق تر» در توصیف وجود و ماهیت است. (فلسفه دوازدهم، هستی و هستی، صفحه ۴)

۱۵۲- گزینه ۴

(پور پاکدل - فاروج)

تومیسیم نام مکتبی فلسفی در اروپا است که در قرن سیزدهم توسط توماس آکوئیناس پایه گذاری شد. این فلسفه بیشتر متکی بر آرای ابن سینا و تا حدودی ابن رشد، دیگر فیلسوف مسلمان، است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: عبارت «مغایرت وجود و ماهیت قطعاً از اساسی ترین آرا و اندیشه های فلسفی در تفکر اسلامی است» کاملاً درست است.

گزینه ۲: مکتب تومیسیم که تحت تأثیر دو تن از بزرگ ترین فیلسوفان مسلمان یعنی ابن سینا و ابن رشد بود باعث شد فیلسوفان غربی بار دیگر با فلسفه ارسطو آشنا شوند.

گزینه ۳: از اشتراکات توماس آکوئیناس و ابن سینا می توان به موارد زیر اشاره کرد: ۱- توجه و اهمیت دادن به اصل «مغایرت هستی و چیستی» ۲- علاقه به تبیین مسائل دینی توسط روش فلسفی و عقلی ۳- طرح استدلال اثبات وجود خدا بر پایه اصل «مغایرت وجود و ماهیت» ۴- علاقه هر دو آن ها به فلسفه ارسطویی.

(فلسفه دوازدهم، هستی و هستی، صفحه های ۶ و ۷)

۱۵۳- گزینه ۳

(پاکدل رحیمی)

در این تست، باید تبت میان موضوع و محمول را از نظر ضرورت، امکان یا امتناع بررسی کنیم:

«مربع، چهار ضلع دارد» یک قضیه ضروری است؛ چون اگر مربع چهار ضلع نداشته باشد، دیگر مربع نیست. این رابطه وجوبی است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: «باران می بارد امشب!» ناظر بر حالتی ممکن و غیرضروری است. گزینه ۲: ادعای «همه پرندگان می توانند پرواز کنند» به ظاهر کلی است، اما در واقع پرندگانی چون شترمرغ و پنگوئن این ویژگی را ندارند؛ پس ضروری نیست و در مواردی نادرست نیز هست.

گزینه ۴: «هاشیم دوستم فرمز است» یک واقعیت موقتی است که امکان تغییر دارد؛ پس نسبت آن امکانی است، نه ضروری.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه های ۹ و ۱۰)

۱۵۴- گزینه ۴

(معمد کریمی تپا - رفقینان)

وقتی رابطه موضوع و محمول وجوبی باشد، یعنی میان موضوع و محمول رابطه ناگزیر و ضروری برقرار است و محمول را نمی شود از موضوع سلب کرد. چنین قضیه ای همواره صادق خواهد بود.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه های ۹ و ۱۰)

۱۵۵- گزینه ۳

(امیرمعد قنده کاشی)

ذات ماهیت ها سه نوع است: واجب الوجود بالذات (ناگزیر از وجود)، ممکن الوجود بالذات و ممتنع الوجود بالذات (ناگزیر از عدم).

«فریاد بی صدا» یک عبارت متناقض است که از لحاظ عقلی امکان وجود ندارد؛ زیرا لازمه فریاد صدای بلند است و نه بی صدایی! پس این عبارت ممتنع الوجود بالذات است.

«انسان چهار دست» از لحاظ عقلی و منطقی امکان وجود دارد، منتها تا به حال علت آن فراهم نشده است، در نتیجه به وجود نیامده است؛ پس ممکن الوجود بالذات است.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه های ۱۰ و ۱۳)

۱۵۶- گزینه ۲

(معمد رضایی بقا)

دقت کنید که رابطه علت رابطه ای وجودی است و عمیق تر از سایر روابط است. اما نیازمندی یا بی نیازی، تفاوت اصلی آن با سایر روابط نیست؛ زیرا در سایر روابط نیز می توان وابستگی و نیاز را مشاهده کرد، اما نیازمندی در هستی، ویژگی متمایزکننده رابطه علت است. ضمناً صرف عمیق تر بودن رابطه، تفاوت اساسی آن را به وضوح نمی رساند. (رد گزینه ۱)

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه های ۱۴ و ۱۵)

۱۵۷- گزینه ۱

(علی معزی)

دکارت معتقد است درک رابطه علت نیاز به تجربه و آموزش ندارد، ولی یافتن مصادق های علت و معلول نیازمند تجربه و آموزش است. ابن سینا هم مانند هیوم معتقد است که پی بردن به رابطه علت از طریق تجربه امکان پذیر نیست.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه های ۱۶ و ۱۸)

۱۵۸- گزینه ۲

(کتاب آبی پفانه ای)

هرگاه از چیستی و چرایی اشیا سؤال می شود، به این معنی است که قبلاً وجود اشیا را پذیرفته ایم.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه های ۱۳ و ۱۴)

۱۵۹- گزینه ۲

(فیروز نژاد ترقیب - تبریز)

بین ضعیف بودن ترمز و تمام شدن لنت ها رابطه سنخیت وجود دارد.

رد سایر گزینه ها:

گزینه ۱: رابطه وجوبی است و بیشتر متناسب با اصل وجوب علی و معلولی است.

گزینه ۳: معمولاً این طور است نه همیشه. هنگام سوختن تمیز گاز چنین اتفاقی نمی افتد.

گزینه ۴: همیشه هنگام شکستن شیشه صدای بلند به وجود نمی آید؛ گاهی صدای کوتاهی به وجود می آید (مثلاً هنگام ترک خوردن شیشه در اثر سرما).

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه های ۱۸ و ۲۱)

۱۶۰- گزینه ۴

(عسین آقوندی راجعایی)

ضرورت وجود واجب الوجود بالذات از جانب ذات خودش است نه چیز دیگری.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: خودش خودش را پدید نیآورده است بلکه همیشه بوده است.

گزینه ۲: این ویژگی عام تر از واجب الوجود بالذات است و برای واجب الوجود بالغیر هم محسوب می شود.

گزینه ۳: ضرورت وجودش همواره بوده و قید زمان برایش معنا ندارد.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه های ۱۱ و ۱۳)

دفترچه پاسخ

آزمون هوش و استعداد

(دوره دوم)

مهر

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰

زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

مسئول آزمون	حمید لنگان‌زاده اصفهانی
مسئول دفترچه	حامد کریمی
ویراستار	پوریا کریمی جبلی، مهدی میر
مدیر گروه مستندسازی	محیا اصغری
مسئول درس مستندسازی	علیرضا همایون‌خواه
طراحان	حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حمید گنجی، حامد کریمی، فرزاد شیرمحمدلی
حروف‌چینی و صفحه‌آرایی	معصومه روحانیان
ناظر چاپ	حمید عباسی

استعداد تحلیلی

۲۵۱- گزینه ۲»

(غیر امکانی)

نویسنده، مردم عامی و ساده دل را همچون گله گویاره می داند. واژه گله نیز نشان می دهد که با موجوداتی سروکار داریم که گله ای زندگی می کنند و ویژگی مهم آنان، بلاهت آنان است. واژه «گویاره» معنای «گاو» دارد.

(درگ متن، هوش کلان)

۲۵۲- گزینه ۲»

(غیر امکانی)

در متن می خوانیم «صاحبان قدرت و حکام چثاری که ... مردم تحت امر آنها» که یعنی مردم تحت امر این پادشاهان.

(درگ متن، هوش کلان)

۲۵۳- گزینه ۳»

(غیر امکانی)

متن سراسر به بررسی برخی عوامل تقدیرگرایی در دنیای اسلام می پردازد و حکام، برخی علما و مردم ساده دل را نام می برد.

(درگ متن، خرابیت معنایی، هوش کلان)

۲۵۴- گزینه ۳»

(غیر امکانی)

متن باید با بیش از حافظ تمام شود که در بیان و در ستایش اختیار باشد، نه جبر. بیت گزینه پاسخ است که در ستایش اختیار است و دیگر ابیات ابیاتی جبری است.

(درگ متن، هوش کلان)

۲۵۵- گزینه ۱»

(غیر امکانی)

شکل درست بیت: قضا کشتی آنجا که خواهد برد / و گر ناخدا جامه بر تن دارد

(ترمیم کلمات، هوش کلان)

۲۵۶- گزینه ۲»

(کتاب استعدادهای هوش کلان)

مودی: آزار دهنده، نیرنگ کار

(معنای واژگان، هوش کلان)

۲۵۷- گزینه ۱»

(کتاب استعدادهای هوش کلان)

قبور: ج قبر، گورها

(معنای واژگان، هوش کلان)

۲۵۸- گزینه ۲»

(نامد کریم)

تقی در طبقه بالای تخت است و پتوی طبقه پایین او قرمز است. پتوی آبی و سبز به یک تخت متعلقند، پس تقی پتوی آبی و سبز ندارد. رنگ پتوی او قرمز هم که نیست، پس زرد است.

(طبیقت یابی، هوش منطقی ریاضی)

۲۵۹- گزینه ۲»

(نامد کریم)

اگر پتوی تخت بالای اسحاق سبز باشد، پتوی خود اسحاق آبی است. شخص طبقه بالای اسحاق هم قطعاً ابراهیم نیست پس یا اسماعیل است یا تقی. حال هشت حالت داریم که فقط ۲ تا مطلوب است، یعنی احتمال $\frac{2}{8}$

یا $\frac{1}{4}$ است

اسماعیل سبز	تقی قرمز / ابراهیم قرمز
	تقی زرد / ابراهیم زرد
اسحاق آبی	ابراهیم زرد / تقی زرد
	ابراهیم قرمز / تقی قرمز

تقی سبز	اسماعیل قرمز / ابراهیم زرد
	اسماعیل زرد / ابراهیم قرمز
اسحاق آبی	ابراهیم زرد / اسماعیل قرمز
	ابراهیم قرمز / اسماعیل زرد

(طبیقت یابی، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۰- گزینه «ا»

(قرارداد ششمین)

اگر هفتده سال پیش سن برادرها $\bigcirc$ و $\square$ بوده باشد، داریم:

$$\begin{cases} \bigcirc + \square = 11 \\ \bigcirc \times \square = 28 \end{cases}$$

می توان معادله را به صورت کلامی بیان کرد و گفت کدام دو عدد هستند که حاصل ضرب آنها ۲۸ و حاصل جمع آنها ۱۱ است. اما برای حل ریاضی سؤال، از معادله بالا داریم:

$$\bigcirc = 11 - \square$$

$$(11 - \square) \times \square = 28$$

با جایگذاری در معادله پایین:

$$\Rightarrow \square^2 - 11\square + 28 = 0$$

$$\Rightarrow (\square - 4) \times (\square - 7) = 0 \Rightarrow \square, \bigcirc = 4, 7$$

اختلاف سن این دو برادر، $7 - 4 = 3$ سال است.

(ترکیبی، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۱- گزینه «ا»

(مفاهیم ریاضی)

عدد باید فرد باشد تا در تقسیم بر چهار، باقی مانده یک یا سه داشته باشد. پس یکان باید ۳ یا ۵ یا ۷ باشد اما عدد مضرب پنج هم نیست، پس یکان یا ۳ است یا ۷. همچنین عدد بین ۴۰۰ تا ۴۰۰ است. پس صدگان ۴، ۵ یا ۶ است. حال با توجه به این یکان و صدگان ها، دهگان را باید به شکلی قرار دهیم که عدد مضرب سه باشد، یعنی مجموع ارقام آن بر ۳ بخش پذیر باشد:

یکان دهگان صدگان

$$4 \rightarrow 453, 483$$

$$4 \rightarrow 447, 477$$

$$5 \rightarrow 543, 573$$

$$5 \rightarrow 537, 567$$

$$6 \rightarrow 633, 663$$

$$6 \rightarrow 657, 687$$

(بشمارداری، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۲- گزینه «ب»

(معمدکنش)

اگر برای پر کردن مخزن، شیر «الف» به $\bigcirc$ دقیقه زمان نیاز داشته باشد، شیر «ب» به $\bigcirc - 2$ دقیقه و شیر «ج» به $\bigcirc + 2$ دقیقه زمان نیاز دارند.

پس این سه شیر در هر دقیقه به ترتیب $\frac{1}{\bigcirc}$ ، $\frac{1}{\bigcirc - 2}$ و $\frac{1}{\bigcirc + 2}$ را از مخزن پر می کنند. پس دو شیر «ب» و «ج» در هر دقیقه به اندازه کسر زیر را از مخزن پر می کنند:

$$\frac{1}{\bigcirc + 2} + \frac{1}{\bigcirc - 2} = \frac{(\bigcirc + 2) + (\bigcirc - 2)}{(\bigcirc + 2) \times (\bigcirc - 2)} = \frac{2\bigcirc}{\bigcirc^2 - 4}$$

هر دقیقه ۶۰ ثانیه است و دو شیر «ب» و «ج» که در ۲۲۵ ثانیه، معادل $\frac{225}{60} = \frac{15}{4}$ دقیقه کل مخزن را پر می کنند، در هر دقیقه $\frac{4}{15}$ از مخزن را پر می کنند. پس داریم:

$$\frac{2\bigcirc}{\bigcirc^2 - 4} = \frac{4}{15} \Rightarrow \frac{\bigcirc}{\bigcirc^2 - 4} = \frac{2}{15} \Rightarrow 2\bigcirc^2 - 8 = 15\bigcirc$$

$$\Rightarrow 2\bigcirc^2 - 15\bigcirc - 8 = 0 \Rightarrow (\bigcirc - 8) \times (\bigcirc + 1) = 0$$

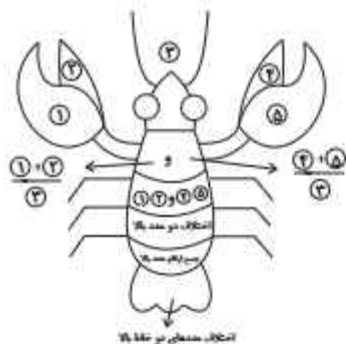
$$\Rightarrow \begin{cases} \bigcirc = -\frac{1}{2} \rightarrow \text{پذیرفتنی نیست} \\ \bigcirc = 8 \end{cases}$$

پس شیر «الف» در هر دقیقه، $\frac{1}{8}$ را از مخزن پر می کند. این یعنی شیر «الف» کل مخزن را در ۸ دقیقه پر می کند.

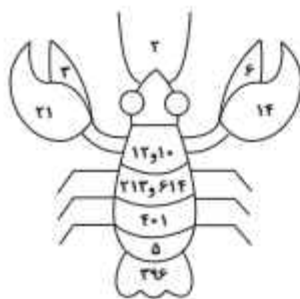
(کسر و تناسب، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۳- گزینه «ا»

ابتدا الگو را کشف می کنیم:

در این سؤال داریم:

$$\bigcirc = 401$$

پس:

(الگوهای عددی، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۴- گزینه «ا»

(معمدکنش)

$$\square + \blacksquare = 5 + 396 = 401$$

(الگوهای عددی، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۵- گزینه ۳»

(غیرکنش)

طبق پاسخ قبل، عددهای $\triangle$ ، $\blacktriangle$ و ∇ برابرند با:

$$\triangle = ۱۲, \blacktriangle = ۱۰$$

$$\nabla = ۳۱۳, \blacktriangledown = ۶۱۴$$

(الگوهای عددی، هوش منطقی، ریاضی)

۲۶۶- گزینه ۳»

(فهمه راسخ)

در الگوی صورت سؤال، سه طرح اصلی هست که در هر مرحله به ترتیب از چپ به راست یک شکل مشابه ولی رنگی به یکی از آن طرح‌ها اضافه می‌شود:

و حالا در ادامه باید داشته باشیم:

که در گزینه ۳» هست.

(الگوی منطقی، هوش غیرکلامی)

۲۶۷- گزینه ۲»

(فهمه راسخ)

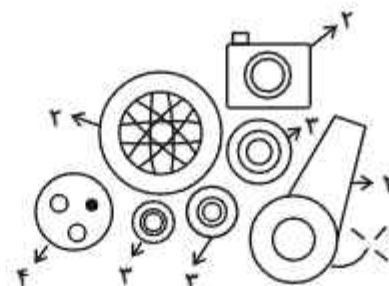
در هر ردیف از الگو، هر شکلی هست، به دو حالت رنگی و بی‌رنگ هست. پس در ردیف نخست هم به جای علامت سؤال باید دایره بی‌رنگ و مثلث رنگی قرار بگیرد.

(الگوی منطقی، هوش غیرکلامی)

۲۶۸- گزینه ۳»

(فهمه راسخ)

دایره‌های شکل صورت سؤال:

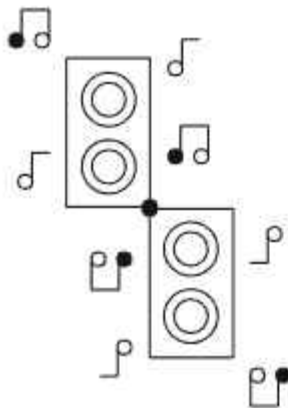
$$۴ + (۳ \times ۳) + (۳ \times ۲) = ۴ + ۹ + ۶ = ۱۹$$

(شمارش، هوش غیرکلامی)

۲۶۹- گزینه ۲»

(غیرکنش)

تفاوت نقطه‌ای در شکل صورت سؤال به معنای دوران ۱۸° درجه است:

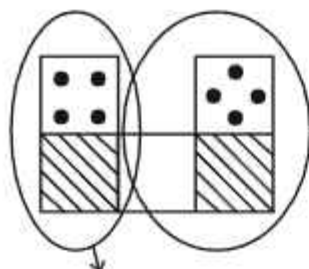

(تغییرمکان، هوش غیرکلامی)

۲۷۰- گزینه ۲»

(قرار در ششمین)

شکل صورت سؤال:

۱۸۰ دوران یافته «د»

(قرارمکان، هوش غیرکلامی)